

Handläggare: Emily Tjäder
Telefon: 08-508 28 741

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2023-06-13, p. 7

Tertialrapport Tertial 1 2023 för Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande;

1. Godkänna förvaltningens förslag till tertialrapport 1 samt överlämna den till kommunstyrelsen.
2. Ansöka om 1,5 mnkr ur central medelsreserv 2 för driftåtgärder kopplade till lokala åtgärdsprogram för vatten (enligt bilaga 2).
3. Justera beslutet omedelbart.

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Mikael Nyberg
Avdelningschef

Nämndens ekonomi och verksamhet

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

I tertialrapport 1 prognostiseras ett nettoutfall om 161,5 mnkr, d.v.s. ett årsutfall i linje med lagd budget. Prognosen för bruttokostnaderna uppgår till 292,3 mnkr medan intäkterna beräknas uppgå till 130,8 mnkr vilket ger en prognos avseende nettoutfallet om 161,5 mnkr.

Tillsynsverksamheten utförs enligt plan för 2023. Införande av efterhandsdebitering av livsmedelsavgifter bedöms fortsatt gå bra och omställningen prognostiseras ha en mindre påverkan på förvaltningens ekonomi även om självfinansieringsgraden bedöms bli marginellt lägre jämfört med föregående år.

Av kommunfullmäktige beslutade satsningar

Nedan redogörs för de områden som nämnden erhållit extra medel för i budget.

- *Skärpt tillsyn av avfall.* Arbetet löper på enligt plan. Bland annat genomförs tillsyn av avfallstransportörer både i fält och på de respektive verksamheterna. Vid tillsynen kontrolleras bl.a. om transportören innehar tillstånd för transport av avfall, efterlevnaden av de villkor som är förenade med tillståndet samt vid transport av farligt avfall att verksamheten upprättat transportdokument. Myndighetsgemensam tillsynsinsats med fokus på illegal avfallshantering, där polisen är sammankallande, har genomförts tillsammans med flera myndigheter i syfte att kontrollera avfallshantering i områden där man misstänker att hanteringen kan misskötas.
- *Stärkt arbete med förorenade områden.* Arbetet med att utveckla och effektivisera tillsynsområdet är påbörjat och fokusområden har identifierats.
- *Inrättande centrum för cirkularitet.* Ett centrum för cirkularitet har inrättats som en funktion på förvaltningen som stöd till förvaltningars och bolags arbete med cirkularitet. Fokus ligger inledningsvis, baserat på budgetram för 2023, på cirkulärt byggande, hållbar plastanvändning samt upphandling/inköp.
- *Stärkt tillsyn av bostäder och centrumanläggningar* Miljöförvaltningen har identifierat de centrum-anläggningar som ska kontrolleras under året. Urvalet av anläggningar är riskbaserat utifrån tidigare erfarenhet av anläggningarna och klagomålshistorik. Inom ramen för den riktade bostadstillsynen kommer förvaltningen utföra ett antal inspektioner av bostäder

i anslutning till centrumanläggningar.

- *Framtagande strategi för utomhusbelysning.* Miljöförvaltningen leder framtagandet av strategin. Arbetet är påbörjat och sker i samverkan med trafikkontoret samt stadsdelsförvaltningarna.
- *Stärkt arbete för god vattenstatus och klimatanpassning.* Förvaltningen utgör fortsatt ett expertstöd till nämnder och bolag i deras arbete med klimatanpassning och vattenförvaltning. Förvaltningen medverkar i genomförandet av handlingsplanen för klimatanpassnings olika aktiviteter. Förvaltningen har initierat arbete med övervakning av grundvattennivåer inom staden och provtagning kommer att påbörjas under året. Arbetet med att färdigställa de återstående lokala åtgärdsprogrammen för vatten pågår och förvaltningen är ett aktivt stöd i att genomföra åtgärder enligt beslutade program.
- *Digitalisering av tillsynsprocesser.* Arbetet fortgår enligt plan. En tillsynsmodul för verksamhetssystemet Ecos är installerat i förvaltningens IT-miljö och håller på att fyllas med innehåll (checklistor, standardiserade textfraser med mera). De första testerna beräknas kunna påbörjas efter sommaren.
- *Vägledning, god inomhusmiljö på förskolor och skolor* Projektplan är framtagen och referensgruppsmöten är inplanerade med representanter från utbildningsförvaltningen, stadsdelsförvaltningar, fristående verksamheter samt SISAB. Syftet är kartlägga vilket behov av vägledning som finns samt hur berörda vill ta del av vägledning och övrig information. Utifrån referensgruppens synpunkter kommer vägledningen sedan tas fram.
- *Framtagande mått- och mätmetoder samt förslag till åtgärder för att nå målet om halvering av konsumtionsbaserade utsläpp.* Uppdraget integreras med framtagande av nytt miljöprogram och ny klimathandlingsplan. Därefter analyseras behovet av ytterligare mått och mätmetoder för att halvera

konsumtionsbaserade utsläpp.

- *Stärkt kemikaliarbete, minskning av barn och ungas exponering för skadliga kemikalier.*
Miljöförvaltningen stöttar berörda förvaltningar och bolag i att implementera de vägledningar som har tagits fram för kemikaliesmarta och hållbara förskolor, skolor och arbetsplatser m.m. Övervakning av miljögifter i förhållande till människors hälsa, särskilt barns och ungas, är under utveckling.
- *Utökad energirådgivning.* Energi- och klimatrådgivningen har förstärkts med en tjänst. Efterfrågan är fortsatt hög.

Aktiviteter beslutade av kommunfullmäktige

Nedanstående aktiviteter har beslutats av kommunfullmäktige för miljö- och hälsoskyddsnämnden och ska leda till att kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdet uppnås. Aktiviteterna nedan är indelade i aktiviteter som miljö- och hälsoskyddsnämnden har huvudansvar för samt aktiviteter där andra nämnder eller bolagsstyrelser har huvudansvar.

Aktiviteter där miljö- och hälsoskyddsnämnden har huvudansvar;

- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska bistå berörda nämnder och bolagsstyrelser med stöd för att uppvärmningen med fossil olja och gas ska fasas ut under 2023 och ersättas med fossilbränslefria alternativ.* Förvaltningen har stöttat förvaltningar och bolag med alternativ uppvärmning för att kunna fasa ut fossil olja. Plan finns för utfasning av all kvarvarande fossil olja under 2023. Gas används i tre byggnader. Stadsgasen består till cirka 80 procent av biogas. Stockholm Gas AB har som mål att fasa ut användning av fossilgas till 2030. Förvaltningen anser inte att det är ekonomiskt motiverat att föreslå att utbyte av gaspannorna innan 2030.
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska inrätta ett centrum för cirkularitet som utvecklar och samordnar*

det cirkulära arbetet i samråd med berörda nämnder och bolagsstyrelser samt med näringslivet. Ett centrum för cirkularitet har inrättats. Centrumet samordnar det cirkulära arbetet och ger stöd till förvaltningar och bolag. Fokus ligger inledningsvis, baserat på budgetram för 2023, på cirkulärt byggande, hållbar plastanvändning och upphandling/inköp. Efterfrågan av stöd inom cirkulärt byggande har ökat kraftigt såväl internt i staden som i form av samverkan med näringsliv och regionala aktörer. Förvaltningen förstärker därför arbetet med cirkulärt byggande under året.

- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för stadens utomhusbelysning som ska innefatta energieffektivisering, smart belysning vid rätt platser, biologisk mångfald, ljusföroreningar och trygghetsaspekten. Miljöförvaltningen leder framtagandet av strategin för stadens utomhusbelysning. Arbetet är påbörjat och sker genom samverkan med trafikkontoret samt stadsdelsförvaltningarna.*
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, Familjebostäder AB och Stockholms hem AB skapa nya växtbeklädda väggar. En rapport som pekar ut möjliga platser för växtbeklädda väggar har redovisats för nämnden i mars. Förvaltningen samverkar med trafikkontoret, stadsdelsförvaltningarna, AB Svenska Bostäder, Familjebostäder AB och Stockholms hem AB i det fortsatta arbetet med att skapa nya växtbeklädda väggar. Även fastighetskontoret har involverats i arbetet.*
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samråd med utbildningsnämnden och SISAB ta fram en vägledning för att förbättra förskolors och skolors inomhusmiljöer som syftar till att säkerställa en likställighet för alla barn i hela staden, oavsett verksamheternas driftform. Projektplan är framtagen och referensgruppsmöten är inplanerade med*

representanter från utbildningsförvaltningen, stadsdelsförvaltningar, fristående verksamheter samt SISAB. Syftet är kartlägga vilket behov av vägledning som finns samt hur berörda vill ta del av vägledningar och övrig information. Utifrån referensgruppens synpunkter kommer vägledningen sedan tas fram.

- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utreda förutsättningar för att införa ett stopp för inköp av produkter som innehåller PFAS, ftalater och bisfenoler, samt fasa ut produkter och material som idag finns i staden.* Stockholms stads kemikalieplan har som inriktning att alla särskilt farliga ämnen ska fasas ut, däribland PFAS, ftalater och bisfenoler. Under året kommer kemikalieplanen att uppdateras och beskriva förutsättningarna för detta och hur stadens olika nämnder och bolagsstyrelser kan bidra. En stor utmaning är att de flesta varor saknar information om innehåll av kemiska ämnen. Under året planeras en särskild satsning på att analysera innehåll av PFAS i ett urval av varor i stadens upphandlade sortiment och i varor som redan finns i verksamheterna.
- *Nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa att det finns resurser och kompetens tillgängliga i den utsträckning som krävs för att möta den kraftigt ökande ambitionshöjningen i arbetet med att utveckla en sammanhållen beredskap för fredstida kriser och civilt försvar, både i den egna verksamheten och inom ramen för en stadsövergripande samverkan.* Arbetet med beredskapsplanering kommer att ha hög prioritet under både 2023 och kommande år. Förvaltningen har sedan början av året en helt ny planering för sin krisledningsorganisation, som bygger på risk- och sårbarhetsanalys (RSA) och stadens gemensamma metodik. Under 2023 ligger fokus på att öva den nya krisledningsorganisationen samt fortsatt arbete med kontinuitetsplanering i enlighet med RSA 5-6.
- *Nämnder och bolagsstyrelser ska under ledning av kommunstyrelsen medverka i upprättandet av stadens krigsorganisation och dess bemanning.* Förvaltningen har under våren arbetat med att tillskapa en krigsorganisation och krigsledningsplan, inom ramen

för stadens gemensamma arbete. Krigsledningsplanen kommer att redovisas för stadsledningskontoret i början av juni.

Aktiviteter där andra nämnder eller bolagsstyrelser har huvudansvar;

- *Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ska i samarbete med exploateringsnämnden, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och relevanta aktörer verksamma i området fortsätta arbetet med en permanent kulturpark med fokus på graffiti i Snösättra. Förvaltningen deltar i arbetet och är expertstöd i frågor gällande förorenad mark och påverkan på närnatur och naturreservat.*
- *Kommunstyrelsen ska tillsammans med idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholms Hamn AB planera för inrättandet av fler strand- och bryggbad där det är lämpligt och kartlägga möjligheterna att anlägga fler vinterbadplatser med möjlighet till bastubad. Förvaltningen deltar i arbetet med inrättandet av fler strand- och bryggbad och i arbetet med att kartlägga möjligheterna till fler vinterbadplatser.*
- *Stadsbyggnadsnämnden ska tillsammans med exploateringsnämnden, kulturnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda möjligheterna att identifiera zoner i områden utan bostäder där högre ljudnivåer kan tillåtas för ett levande nattliv. Arbetet är påbörjat och uppstartmöte för berörda förvaltningar är planerat att ske under våren.*
- *Exploateringsnämnden ska i samarbete med fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, AB Svenska Bostäder, Familjebostäder AB och Stockholms hem AB utreda gränsvärden för klimatbelastning vid nybyggnation. Förvaltningen har stöttat exploateringskontoret med beräkningar och beräkningsanvisningar för*

klimatbelastning vid nybyggnation.

- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, AB Svenska Bostäder, Familjebostäder AB, Stockholmshem AB och SISAB ta fram en strategi för klimatneutral bygg- och anläggningssektor. Strategin bedöms kunna inarbetas i ny klimathandlingsplan. Förvaltningen ser även samarbetet med Klimatarenan (Länsstyrelsen och Region Stockholm) som positivt, där det även ska tas fram förslag till policy för klimatneutral bygg- och anläggningssektor i samverkan med näringslivet. Detta arbete ligger i linje med budgettuppsdraget.*
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Stadshus AB ta fram en handlingsplan för att öka energilagringen och/eller värmelagring i stadens egna fastigheter samt i privata aktörers fastigheter. Förvaltningen har inledningsvis bistått stadsledningskontoret med en analys av vilka möjligheter till energilagring som föreligger. Förvaltningen bedömer i nuläget att uppdraget kan inkluderas i ny klimathandlingsplan. På så sätt ökar inte antalet handlingsplaner som bolag och förvaltningar har att förhålla sig till ytterligare.*
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stadshus AB utreda viktningfaktorer i syfte att säkerställa att byggnader har ett energieffektivt klimatskal, teknikneutralitet för uppvärmningssystem och minskade utsläpp. En utredning om nya energikrav för byggande på stadens mark genomförs och förvaltningen bidrar aktivt med sin kompetens. Utredningen har beaktat viktningfaktorer för att kraven ska vara teknikneutrala och säkerställa ett energieffektivt klimatskal.*
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden revidera stadens miljöprogram, klimathandlingsplan och klimatbudget för att ta hänsyn till nya vetenskapliga rön om vad som krävs*

för att nå 1,5-gradersmålet samt till vad som anses rättvist utifrån våra historiska utsläpp. Underlag med sakområdesanalyser för miljöprogrammet har levererats till stadsledningskontoret.

Miljöförvaltningen har varit ansvarig för framtagandet av underlag till ett flertal områden. Förvaltningen bistår även stadsledningskontoret i framtagandet av ny klimathandlingsplan som tar hänsyn till senaste vetenskapliga rönen, i samarbete med ledande forskare inom området klimatpolicys från Linköpings Universitet.

- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram en metod som stöd till förvaltningar och bolagsstyrelser för införandet av miljö- och klimatkonsekvensanalys som beredningskrav i stadens tjänsteutlåtanden. Förvaltningen kommer att delta i arbetet med att ta fram metodstöd för miljö- och klimatkonsekvensanalys i stadens tjänsteutlåtanden.*
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda mått- och mätmetoder för konsumtionsutsläpp samt möjliga åtgärder för att halvera dessa till år 2030. Uppdraget integreras med framtagande av nytt miljöprogram och ny klimathandlingsplan. Därefter analyseras behov av kompletterande mått och mätmetoder för att kunna följa upp de konsumtionsbaserade utsläppen.*
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholm Stadshus AB, Stockholm Vatten och Avfall och Stockholm Exergi utreda hur en storskalig samförbränning av slam och biobränsle kan komma igång och användas utan att det skadar den biologiska mångfalden. Miljöförvaltningen kommer att delta i utredningen om samförbränning av slam och bidra med kompetens inom ekologi och biologisk mångfald.*
- *Kommunstyrelsen ska med stöd av miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stadshus AB utreda om tillgången till ökad tillgång till sol- och vindkraft kan gynnas av ett kommunalt energibolag,*

och om så är fallet bilda ett. Miljöförvaltningen kommer att stötta kommunstyrelsen i arbetet.

- *Kommunstyrelsen ska, i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, och i samråd med berörda nämnder och bolag, ta fram en plan för energieffektivisering av fastigheter och verksamheter för att nå stadens mål att minska energianvändningen med 10 procent, med fokus på att minska effektopparna. Förvaltningen har lett ett arbete där de större energianvändande förvaltningarna och bolagen har analyserat möjligheten att nå tio procents energieffektivisering inom ramen för deras respektive verksamhet. Resultatet visar att de kan nå cirka åtta procents effektivisering om Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA) exkluderas. SVOA:s energianvändning bedöms öka p.g.a. av mer avancerad reningsteknik. Analysen visar att det är svårt att nå målet. En plan för energieffektivisering inkluderas i den nya klimathandlingsplanen. Detta för att antalet planer som förvaltningar och bolag ska förhålla sig till inte ska öka ytterligare.*
- *Trafiknämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB och i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna definiera ansvarsgränser och upprätta rutiner och former för skyfallskommunikation. Förvaltningen ingår i en arbetsgrupp av kommunikatörer som nu arbetar fram kommunikationsmaterial utifrån såväl stadens åtgärder och investeringar som påverkan på människa och stad. Arbetet ska även resultera i tydligare rutiner och former för kommunikation samt tydligare ansvarsgränser inom staden. Stadsledningskontoret leder arbetsgruppen.*
- *Stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta ett naturreservat i Kyrkhamn/Riddersvik. Förvaltningen är delaktig i arbetet med inrättandet av ett naturreservat i Kyrkhamn/Riddersvik. Förvaltningen bidrar med kompetens inom ekologi när förslag på skötselplan*

arbetas fram samt när frågan om naturreservatets tilltänka gränser diskuteras.

- *Stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda förutsättningarna med syfte att inrätta naturreservat i Fagersjöskogen. I samband med det ska staden ta ett samlat grepp på visionsarbetet Rågsveds Allé och starta ett visionsarbete om stadsutvecklingen i Fagersjö. Arbetet ska syfta till att undersöka förutsättningarna för att nya pendeltågsstationer i Fagersjö och Rågsved samt bygga nya bostäder. Förvaltningen har tidigare deltagit i arbetet med att ta fram ett PM för att tydliggöra förutsättningar för naturreservatsbildning i Fagersjöskogen med omnejd. Stadsbyggnadskontoret avser att starta upp fortsatt arbete utifrån årets budgetuppdrag, tillsammans med berörda förvaltningar.*
- *Stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd och Farsta stadsdelsnämnd utreda förutsättningarna, med syfte att inrätta naturreservat, i Ålstensskogen/Storskogen och Majroskogen. Förvaltningen har tidigare deltagit i arbetet med att ta fram ett PM för att tydliggöra förutsättningarna för naturreservatsbildning i Ålstensskogen/Storskogen. Förvaltningen kommer att medverka i fortsatt arbete med Ålstensskogen/Storskogen och Majroskogen, bland annat genom att sammanställa information om Majroskogens ekologiska värden.*
- *Exploateringsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Hamn AB ta fram en stadsövergripande masshanteringsstrategi. Ett förslag till handlingsplan som förtydligar vilka åtgärder som behöver vidtas för att uppnå målen i den regionala masshanteringsstrategin har tagits fram i samverkan mellan exploateringskontoret, trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen och Stockholms Hamn AB. Förslaget förbereds för*

politiskt beslut.

- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden se över och tydliggöra stödfunktioner och kompetensresursers placering i syfte att möjliggöra en snabb elektrifieringstakt. Förvaltningen deltar aktivt i arbetet som kommer att slutredovisas i tertialrapport 2.*
- *Idrottsnämnden ska tillsammans med fastighetsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden göra en översyn av de olika granulat och konstgräs som finns tillgängliga och sammanställa vad de olika typerna har för idrottsmässiga och miljö- och klimatmässiga konsekvenser. De utpekade förvaltningarna har en kontinuerlig dialog om materialval för konstgräs.*
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Stockholm Vatten och Avfall AB samt övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser utreda en styrnings- och finansieringsmodell för att öka takten i framtagandet och genomförandet av stadens lokala åtgärdsprogram för vatten. Förvaltningen deltar i arbetet med att utreda en styrnings- och finansieringsmodell för att öka takten i framtagandet och genomförandet av lokala åtgärdsprogram för stadens vatten.*
- *Trafiknämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda vilka åtgärder som behöver vidtas för att nå Världshälsoorganisationens (WHO) nya gränsvärden för luftkvalitet. Förvaltningen deltar i arbetet som leds av trafikkontoret. Arbetet har nyligen påbörjats. Förvaltningen kommer utvärdera föreslagna åtgärders effekter på utsläpp och halter.*
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd samt i samråd med arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden,*

utbildningsnämnden, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholms hem och SISAB starta Fokus Järva för att få till en sammanhängande satsning och en samlad plan för utvecklingen av Järva med utgångspunkt i översiktsplanen och med stort fokus på genomförandekraft. Förvaltningen kommer att delta i projektet ”Gemensam tillsyn inom myndighetsutövning” som delvis fokuserar på samordnad tillsyn i Järva. Förvaltningens riktade bostadstillsyn fokuserar primärt på socioekonomiskt utsatta områden, där även Järvaområdet inkluderas. Miljöförvaltningen har även erhållit EU-finansiering inom projektet Shared Green Deal för att genomföra medborgardialog och samverka om värdet av biologisk mångfald i Järvaområdet. Särskilda arbetsinsatser görs för att förbättra kunskapsläget gällande åtgärder avseende värmeböljor, med fokus på barn och äldre som är de som riskerar att drabbas mest, inte minst inom socioekonomiskt utsatta områden. Inom kommunikationsinsatsen ”Kemikalier och unga” har förvaltningen anställt 20-talet feriearbetande ungdomar från Järvaområdet som på tre lokala ungdomsgårdar kommer att möta andra ungdomar i syfte att föra dialog för en mer hållbar konsumtion.

- *Kommunstyrelsen ska i samråd med idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsdelsnämnderna, trafiknämnden och Stockholms Hamnar AB utreda för- och nackdelar med att avskaffa det generella badförbudet och istället införa badförbud på lämpliga platser. Förvaltningen har tagit fram en handlingsplan för nya bad och bistår i arbetet utifrån den kunskap och det mandat som förvaltningen har enligt handlingsplanen.*

Extra medel:

Budgeten från kommunfullmäktige var ursprungligen netto 154,8 mnkr men i avstämningsärendet erhöll nämnden ytterligare 5,2 mnkr för framtagande och uppföljning av lokala åtgärdsprogram (från central medelsreserv 2). Den

sammanlagda nettobudgeten efter avstämningsärendet uppgår till 160,0 mnkr.

Av de erhållna medlen ur central medelsreserv kommer 1,5 mnkr att användas av Stockholm Vatten och avfall AB för vidare utredning av lokala åtgärdsprogram (LÅP-åtgärder). Resterande 3,7 mnkr kommer att användas av förvaltningen till underlag för framtagande och uppföljning av effekten av och arbetet med lokala åtgärdsprogram.

Miljöförvaltningen ansöker inom ramen för T1 2023 om ytterligare 1,5 mnkr från central medelsreserv 2 avseende Lokala åtgärdsprogram (LÅP) för vatten. Ambitionen är att fortsätta arbetet med lokala åtgärdsprogram samt uppföljning av åtgärder med fokus på PFAS.

Bilagor

1. SLK:s blankettset
2. Ansökan om medel ur central medelsreserv 2 avseende driftåtgärder kopplade till lokala åtgärdsprogram för vatten

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	17
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	19
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	19
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid	19
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	19
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	21
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	21
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	22
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	23
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	26
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	28
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	30
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	36
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	36
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	39
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	42
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	43

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	45
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	46
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	47
Uppföljning av ekonomi	50
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	50
Investeringar	52
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	53
Budgetjusteringar.....	53

Sammanfattande analys

I tertialrapport 1 prognostiseras ett nettoutfall om 161,5 mnkr, vilket ger ett utfall i linje med beslutad budget i VP inklusive ansökt budgetjustering. Budgetramen från kommunfullmäktige var ursprungligen netto 154,8 mnkr men i avstämningsärendet erhöll nämnden ytterligare 5,2 mnkr för vattenförbättrande åtgärder från central medelsreserv 2. Den sammanlagda nettobudgeten inför tertialrapport 1 uppgår därmed till 160,0 mnkr.

Nämnden ansöker inom ramen för tertialrapport 1 om ytterligare 1,5 mnkr vilket skulle innebära en nettobudget om 161,5 mnkr.

Avseende nämndens verksamhetsmässiga resultat så når nämnden i stort uppsatta mål. Behov av eventuella omprioriteringar analyseras löpande och förvaltningen följer noggrant hur verksamheten fortlöper. Det kan komma att finnas behov av att justera den planerade ambitionsnivån inom vissa områden, mot bakgrund av ökade kostnader förknippade med årets löneöversyn.

Tillsynen fortgår enligt plan med endast något mindre undantag. Utifrån den beslutade extra satsningen på avfallstillsyn har tillsyn riktad mot avfallstransportörer genomförts med avseende på tillstånd för transport av avfall, deras efterlevnad av villkoren för tillståndet och att nödvändiga transportdokument finns vid transporten. Myndighetsgemensam tillsynsinsats med fokus på illegal avfallshantering har genomförts i områden där man misstänker att hanteringen kan misskötas.

Riktad bostadstillsyn utförs löpande framför allt i socioekonomiskt svagare områden, däribland Järva. De vanligaste bristerna som konstateras är fukt, mögel och ventilation.

Livsmedelskontrollen övergår 2024 till en ny modell för riskklassning av verksamheter. Under 2023 påbörjas omklassningen av livsmedelsanläggningar och fortsätter under 2024. Den nya klassningen påverkar inte verksamheterna i någon större utsträckning men innebär framgent mindre kontroll på verksamheter i sista led så som restauranger och butiker.

Förvaltningen arbetar också intensivt med revideringen av stadens miljöprogram och klimathandlingsplan inför den kommande programperioden. Förslagen kommer att vara utvecklade utifrån stadens nya mål till 2030.

Förvaltningens arbete inom centrum för cirkularitet är av stor betydelse för att minska stadens klimatpåverkan. Förvaltningens fortsatta arbete med transporteffektivitet, elektrifiering och biodrivmedel för att minska miljöpåverkan från trafiken är även avgörande för att nå klimatmålen och för att nå en förbättrad luftkvalitet.

Samtliga stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald är beslutade och förvaltningen har startat ett arbete med stöd och kommunikation kring implementering av åtgärdsförslagen. Förvaltningen har också startat upp miljöövervakning med kontinuerlig mätning av grundvattennivåer i syfte att följa klimatförändringarnas effekter på grundvattennivåerna.

Förvaltningen deltar aktivt i projekt och nätverk som syftar till förbättrad luft- och ljudmiljö, bland annat i revidering av åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar och arbetet med ny miljözon i staden. Förvaltningen har också uppdaterat stadens bullerkarta enligt förordning (2004:675) om omgivningsbuller.

Arbetet med att ta fram lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster (LÅP) fortskrider och hittills har åtgärdsprogram för 15 av stadens vatten antagits av berörda nämnder. Under året planeras LÅP för Riddarfjärden-Norrström antas och underlagsrapporter för Lilla Värtan och Strömmen färdigställas. Förvaltningen samarbetar med genomförandeorganisationerna för att bereda väg för ett fysiskt åtgärdsgenomförande genom styrgruppen och samordningsgruppen för god vattenstatus.

Arbete med att stärka tillsynen av förorenad mark pågår, parallellt med utveckling av det strategiska och proaktiva arbetet med att minska miljöpåverkan från förorenade områden.

Miljöförvaltningen fortsätter att stödja stadens verksamheter med kunskap och vägledning för att undvika farliga ämnen i material som köps in eller finns i verksamheterna. Vägledningen ges alltmer integrerat med andra miljöfrågor för att vara mer anpassad till målgrupperna.

Tidigare framtagna koncept för kommunikation med invånare har modifierats och spridits integrerat genom stadens olika kanaler. Inom området kemikalier och unga har konceptet utvecklats för att tydligare nå konsumenter med information i samband med köptillfälle. Inom staden har insatser fortsatt för att underlätta för genomförande av handlingsplaner och vägledningar. Bland annat har arbetet med att involvera mottagare för vägledning kring god inomhusmiljö för skolor och förskolor startat. I arbetet med att stimulera näringslivet till arbete och lösningar för minskat klimatavtryck och miljönytta har verksamhet inom Miljö- och klimatpakten löpt på som planerat.

Förvaltningens projektportfölj är etablerad och regelbunden uppföljning av status sker varje månad. Portföljen hanterar förvaltningens digitaliseringsprojekt samt utvecklingsprojekt med externa parter. Förvaltningen har deltagit aktivt i samarbete med övriga tekniska nämnder kring en gemensam geodataplattform. Dessutom pågår dialog med Energimyndigheten avseende en gemensam applikation för energirådgivning.

Under våren har förvaltningen också arbetat med att implementera förvaltningens nya krisledningsplan, och fokus under 2023 ligger framför allt på att öva den nya krisledningsorganisationen samt fortsatt arbete med kontinuitetsplanering. Förvaltningen har under det första tertialet även arbetat med att tillskapa en krigsorganisation och krisledningsplan, inom ramen för stadens gemensamma arbete.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

● Uppfylls helt

Tillsyn och kontroll bidrar till sunda livsvillkor och säkra livsmedel i hela staden. Tillsynen och kontrollen syftar till att säkerställa att t.ex. bostäder, äldreboenden, skolor, förskolor samt offentliga anläggningar såsom bassängbad, centrumanläggningar och plaskdammar i alla stadsdelar är sunda. Förvaltningen bidrar också i stadsplaneringen, för att säkerställa en hållbart växande stad. Under 2023 kommer förvaltningen även fokusera på att genomföra en jämställdhetsanalys inom ramen för tillsynen av stadens äldreboenden och skol- och förskoleverksamheter.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

● Uppfylls helt

Kontroll- och tillsynsarbete bidrar till en hälsosam uppväxtmiljö för barn och ungdomar. Genom vägledning bidrar förvaltningen till en stadsutveckling där det finns utrymme för både sunda bostäder och anläggningar för kultur- och idrottsevenemang.

Nämndmål: 1.1.1 Barnrättsperspektivet ska vara en naturlig del av miljöförvaltningens verksamhet

● Uppfylls helt

Barn ska växa upp i en sund miljö och ha tillgång till sunda förskole- och skollokaler med jämlika förutsättningar för alla barn i staden. Förvaltningen tillämpar anpassade rutiner och checklistor som används för barnkonsekvensanalyser vid beslut som rör barns rättigheter med avseende på förutsättningar för en god hälsa och uppväxt i en sund miljö.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

● Uppfylls helt

Miljöförvaltningen genomför tillsyn på förskolor och skolor enligt plan. Genom tillsynen tillgodoses barnens rätt till god inomhusmiljö, minskad kemikaliepåverkan och säkra livsmedel. Tillsynen bidrar därmed till stadens arbete med att säkerställa alla barns rätt att

växa upp under goda livsvillkor och att uppnå kunskapsmålen i skolan.

Nämndmål: 1.2.1 Stockholms skolor och förskolor har en sund inomhusmiljö och trygga livsmedel

● Uppfylls helt

Tillsynen på skolor och förskolor genomförs enligt plan. Den riktade tillsynen på skolor och förskolor omfattar bland annat kontroll av bullernivåer, ventilation, hygienrutiner, kemikaliehanteringen och verksamhetens egenkontroll. Brister från föregående inspektion följs upp. Under perioden januari till mars har 83 inspektioner genomförts. Resultatet från tillsynen skiljer sig inte jämfört med tidigare år. Höga bullernivåer och bristande ventilation hör till de vanligaste anmärkningarna. Arbetet med att ta fram vägledning för god inomhusmiljö på förskolor och skolor har påbörjats och kommer att färdigställas under året. Tillsyn avseende att skolor och förskolor mäter radon och åtgärder vid för höga halter fortgår.

Avseende livsmedelskontroll så kontrollerar förvaltningen att hantering av livsmedel på förskolor utförs säkert.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2022	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel förskolor och skolor som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under 200 Bq/m ³ luft.				81		85 %		2023

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

● Uppfylls helt

Miljöförvaltningen arbetar systematiskt med utbildning och ständigt förbättrade rutiner för att säkerställa en rättssäker och effektiv handläggning av tillsynsärenden. Härvid beaktar förvaltningen principerna om likabehandling och opartiskhet. Tillgänglighetsaspekter beaktas i handläggningen och fastighetsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor involveras i relevanta ärenden där det är möjligt.

Riktad tillsyn av hyresfastigheter i socioekonomiskt utsatta områden i Stockholm leder till att inomhusmiljön förbättras och att förutsättningarna i samtliga boenden i staden blir mer likvärdiga.

Nämndmål: 1.3.1 Miljön i hyresbostäder ska vara likvärdigt sund i samtliga delar av staden

● Uppfylls helt

Den riktade bostadstillsynen i flerbostadshus genomförs enligt plan. I tillsynen kontrolleras lägenheter i flerbostadshus med avseende på fukt, mögel, ventilation, tappvattentemperatur samt låg inomhustemperatur vid kallare utomhustemperatur samt i förekommande fall skadedjur nära husen. Under året kommer cirka 45 inspektioner genomföras. Fram till sista mars 2023 har 10 inspektioner genomförts i områdena Järva och Hässelby. Resultatet visar avvikelser i inomhusmiljön rörande främst ventilation men även fukt och i förekommande fall skadedjur. I ett ärende har en uppföljande inspektion genomförts då fastighetsägaren inte kunnat visa att åtgärder avseende fukt och ventilation var utförda.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

● Uppfylls helt

Miljöförvaltningen bedriver tillsyn på vård- och omsorgsboenden för att äldreboenden ska ha en sund inomhusmiljö och säkra livsmedel. Genom tillsynen tillgodoses de äldres rätt till god inomhusmiljö och säkra livsmedel. Miljöförvaltningen är också engagerad i arbetet med *Äldrevänlig stad*, bland annat avseende tillgänglighetsanpassning av stadens naturreservat.

Nämndmål: 1.4.1 Stockholms äldreboenden har en sund inomhusmiljö och trygga livsmedel

● Uppfylls helt

Hälsoskyddstillsyn inom vård- och omsorgsboenden förväntas under året genomföras enligt plan. Planeringen av tillsynen pågår och tillsynen kommer att påbörjas senare under våren. Cirka 55 boenden kommer att granskas under året fördelat på äldreboenden, LSS-boenden och HVB-hem.

Miljöförvaltningen kontrollerar även att hantering av livsmedel på bland annat äldreboenden utförs säkert.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

● Uppfylls helt

Förvaltningen är delaktig i detaljplaneprocessen för att bistå med kunskap om hur man på ett hållbart sätt kan lokalisera kultur-, idrotts- och evenemangsplatser i hela staden. Förvaltningen bistår verksamheter med stöd och information om hur de kan planera och projektera sina

verksamheter på ett hållbart sätt.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ska i samarbete med exploateringsnämnden, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och relevanta aktörer verksamma i området fortsätta arbetet med en permanent kulturpark med fokus på graffiti i Snösåtra	2023-01-01	2023-12-31	
 	Kommunstyrelsen ska tillsammans med exploateringsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholms Hamn AB planera för inrättandet av fler strand- och bryggbad där det är lämpligt och kartlägga möjligheterna att anlägga fler vinterbadplatser med möjlighet till bastubad	2023-01-01	2023-08-31	
 	Stadsbyggnadsnämnden ska tillsammans med exploateringsnämnden, kulturnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda möjligheterna att identifiera zoner i områden utan bostäder där högre ljudnivåer kan tillåtas för ett levande nattliv	2023-01-01	2023-06-30	

Nämndmål: 1.5.1 Stockholm har en hållbar lokalisering av evenemang och idrottsplatser

Uppfylls helt

Förvaltningen deltar fortsatt i implementeringen av Stockholms stads kulturstrategiska program med tillhörande vägledningar och åtgärder för att främja stadens kultur- och nöjesliv. Förvaltningen bistår med kunskap om hur verksamheter kan samlokaliseras med bostäder på ett sådant sätt att risk för olägenhet för människors hälsa förebyggs. Inför sommarsäsongen 2022 togs en förenklad version av bullervägledningen fram och distribuerades till gym, restauranger, barer och nöjesverksamheter i syfte att förebygga störning från musik.

Under första delen av 2023 har det varit färre klagomål på denna typ av evenemang men under sommarsäsongen då uteserveringar och liveevent kommer igång väntas antalet klagomål på främst musikstörningar öka, vilket är ofrånkomligt i en storstad med ett rikt kulturliv även om verksamheterna arbetar för att följa gällande regler. Detta gäller särskilt i de centrala delarna av staden.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Uppfylls helt

Målet omfattar ett stort och mångsidigt arbete inom bl.a. energi, klimat, hållbara transporter, biologisk mångfald och resurshushållning. Ett flertal funktioner på förvaltningen har i uppgift att inom sina respektive specialistområden vägleda och stödja stadens verksamheter i arbetet med en rättvis klimatomställning i linje med målen i stadens miljöprogram och

klimatehandlingsplan. Förvaltningen bistår i arbetet med att minska utsläppen från trafiken genom elektrifiering. Likaså bistår förvaltningen i arbetet med att minska energianvändningen, fasa ut fossila bränslen och verka för en ökad resurshushållning genom krav i inköpsprocesser. Förvaltningen har ett nära samarbete med stadsledningskontoret, serviceförvaltningen och andra förvaltningar och bolag kring såväl strategiska som mycket konkreta frågor kopplade till inköp. I arbetet med miljöprogram och tillhörande handlingsplaner är även kopplingen till arbetet med Agenda 2030 viktig.

I löpande arbete och inom olika projekt testas dessutom nya innovationer, oftast i samverkan med akademien. Genom ett flertal kanaler kommunicerar staden både internt och externt för att underlätta för näringsliv och medborgare att bidra till att nå stadens miljömål.

Arbetet med klimatomställning har främst fokuserat på att ta fram underlag för nytt miljöprogram inklusive en ny utsläppsbudget och starta arbetet med ny klimathandlingsplan. Fokus har även legat på att starta upp verksamheten inom centrum för cirkularitet. Uppföljning av åtgärder i nuvarande klimathandlingsplan pågår liksom analys och beräkningar av växthusgasutsläppen per invånare för år 2022.

Förvaltningen arbetar, genom den förvaltningsövergripande modellen Ledstången, för att miljöfrågorna ska beaktas i ett tidigt skede av planeringen och att staden kan skapa en attraktiv, miljö- och klimatsmart stad.

Förvaltningen bedriver miljöövervakning inom områdena biologisk mångfald, vattenkvalitet och håller på att etablera en övervakning inriktad miljögifters påverkan på människors hälsa med särskilt fokus på barn och andra känsliga grupper.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

● Uppfylls helt

Miljöförvaltningen arbetar för ett klimatpositivt Stockholm 2030. Förvaltningen stöttar andra förvaltningar och bolag i arbetet med att minska energianvändningen och fasa ut fossila bränslen. I samband med kraftigt ökade elpriser samt risk för effektbrist har förvaltningen analyserat vilka elbesparande åtgärder som finns i stadens förvaltningar och bolag och vilka som kan ge störst besparingseffekt. Förvaltningen har också stöttat stadens förvaltningar och bolag i arbetet genom riktade informations- och utbildningsinsatser. Uppföljningen av vidtagna åtgärder visar på en elbesparing för hela stadens organisation på 3-4 procent. Som hyresgäst i Tekniska nämndhuset har miljöförvaltningen liten rådighet över elförbrukningen. Vid ombyggnationen av Tekniska nämndhuset implementerades en rad energisparande åtgärder som fastighetskontoret ansvarar över. För förvaltningens del har därför de energibesparande åtgärderna främst handlat om att datorer plockas bort från de aktivitetsbaserade arbetsplatserna vid dagens slut och att arbetsplatsbelysning släcks. Förvaltningen har som hyresgäst ingen egen mätning på elanvändningen.

Förvaltningen har i huvudsak en stödande och uppföljande funktion för att staden ska nå miljöprogrammets mål. Särskilda stödinsatser görs inom upphandling och inköp,

energieffektivisering, minskade utsläpp från transporter och arbetsmaskiner, utfasning av den sista oljeanvändningen för uppvärmning, minskad plastanvändning, cirkulärt byggande och fossilfria bygg- och anläggningsarbeten samt uppföljning av växthusgasutsläpp och energianvändning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2022	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
Köpt energi i stadens verksamheter				1 782 GWh		1 945 GWh	1945 GWh	2023
Minskning av CO2e till 2023						48 372 CO2e	Tas fram av nämnd/styrelse	2023
Utsläpp per invånare (ton CO2e per invånare)				1,6 Ton CO2/inv		Max 1,5 Ton CO2/inv	1,5 ton CO2e/inv	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Exploateringsnämnden ska i samarbete med fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, AB Svenska Bostäder, Familjebostäder AB och Stockholmshem AB utreda gränsvärden för klimatbelastning vid nybyggnation	2023-01-01	2023-12-31	
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, AB Svenska Bostäder, Familjebostäder AB, Stockholmshem AB och SISAB ta fram en strategi för klimatneutral bygg- och anläggningssektor	2023-01-01	2023-12-31	
Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Stadshus AB ta fram en handlingsplan för att öka energilagringen och/eller värmelagring i stadens egna fastigheter samt i privata aktörers fastigheter	2023-01-01	2023-12-31	
Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stadshus AB utreda viktningfaktorer i syfte att säkerställa att byggnader har ett energieffektivt klimatskal, teknikneutralitet för uppvärmningssystem och minskade utsläpp	2023-01-01	2023-06-30	
Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden revidera stadens miljöprogram, klimathandlingsplan och klimatbudget för att ta hänsyn till nya vetenskapliga rön om vad som krävs för att nå 1,5-gradersmålet samt till vad som anses rättvist utifrån våra historiska utsläpp	2023-01-01	2023-12-31	
Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram en metod som stöd till förvaltningar och bolagsstyrelser för införandet av miljö- och klimatkonsekvensanalys som beredningskrav i stadens tjänsteutlåtanden	2023-01-01	2023-12-31	
Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda mått- och mätmetoder för konsumtionsutsläpp samt möjliga åtgärder för att halvera dessa till år 2030	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholm Stadshus AB, Stockholm Vatten och Avfall och Stockholm Exergi utreda hur en storskalig samförbränning av slam och biobränsle kan komma igång och användas utan att det skadar den biologiska mångfalden	2023-01-01	2023-12-31	
  Kommunstyrelsen ska med stöd av miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stadshus AB utreda om tillgång till ökad sol- och vindkraft kan gynnas av ett kommunalt energibolag, och om så är fallet bilda ett	2023-01-01	2023-12-31	
  Kommunstyrelsen ska, i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, och i samråd med berörda nämnder och bolag, ta fram en plan för energieffektivisering av fastigheter och verksamheter för att nå stadens mål att minska energianvändningen med 10 procent, med fokus på att minska effekttopparna	2023-01-01	2023-12-31	
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska bistå berörda nämnder och bolagsstyrelser med stöd för att uppvärmningen med fossil olja och gas ska fasas ut under 2023 och ersättas med fossilbränsle fria alternativ	2023-01-01	2023-12-31	
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska inrätta ett centrum för cirkularitet som utvecklar och samordnar det cirkulära arbetet i samråd med berörda nämnder och bolagsstyrelser samt med näringslivet	2023-01-01	2023-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB och i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna definiera ansvarsgränser och upprätta rutiner och former för skyfallskommunikation	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 2.1.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att minska Stockholms klimatpåverkan och energianvändning

Uppfylls helt

Förvaltningen har lett arbetet med att ta fram förslag på nya klimat- och resurs-effektiviseringsmål för nytt miljöprogram för perioden 2024-2030. Arbetet med att ta fram en ny klimathandlingsplan har påbörjats. Förslagen till nytt miljöprogram och ny klimathandlingsplan kommer att vara utvecklade relativt tidigare program, utifrån stadens nya mål till 2030 om halverade utsläpp från konsumtion samt med en uppdaterad utsläppsbudget. Ett centrum för cirkularitet har inrättats med fokus på hållbar plastanvändning och cirkulärt byggande, där upphandling och inköp är viktiga verktyg. Efterfrågan av stöd och samverkan inom cirkulärt byggande ökar kraftigt. Såväl internt i staden som i form av samverkan med näringsliv och regionala aktörer. Förvaltningen ser arbetet med cirkularitet som ett särskilt viktigt område för att minska stadens klimatpåverkan.

Förvaltningen har tillsammans med andra förvaltningar och bolag analyserat möjligheten att nå tio procents energieffektivisering inom ramen för deras respektive verksamheter. Den sammantagna bedömningen är att cirka åtta procents effektivisering kan uppnås om Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA) exkluderas. SVOA:s energianvändning bedöms

öka p.g.a. mer avancerad reningsteknik. En plan för energieffektivisering tas fram i samband med framtagande av ny klimathandlingsplan.

Förvaltningen har följt upp och gett råd till de verksamheter som använder fossil olja för uppvärmning. De berörda verksamheterna räknar med att kunna fasa ut användningen av fossil olja under 2023, antingen genom byte av teknik alternativt övergång till bioolja. Gas används i tre byggnader. Stadsgasen består till cirka 80 procent av biogas. Stockholm Gas AB har som mål att fasa ut användning av fossilgas till 2030. Förvaltningen föreslår därför av ekonomiska skäl inget utbyte av gaspannorna före år 2030.

Förvaltningen har följt upp stadens verksamhets-specifika energianvändning. Sammantaget har stadens verksamheter klarat miljöprogrammets energieffektiviseringsmål fram t.o.m. år 2022. Den totalt köpta energin år 2022 uppgick till 1782 GWh (miljoner kilowattimmar) relativt KF-indikatorn 1945 GWh.

Uppföljning av utsläppen av växthusgaser per invånare med fastställda värden för år 2021 och preliminärt beräknade värden för år 2022 indikerar att målet om 1,5 ton koldioxidekvivalenter per invånare år 2023 kommer att nås.

Uppföljning av solenergiproduktionen visar att miljöprogrammets mål till och med 2023 uppnåddes redan år 2022.

Nämndmål: 2.1.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska samordna arbetet med att minska plastens skadliga påverkan på miljö och klimat

● Uppfylls helt

Implementeringen av handlingsplan för hållbar plastanvändning, som sker inom ramen för centrum för cirkularitet, är pågående och samtliga åtgärder i handlingsplanen för 2023 där miljöförvaltningen är ansvarig är påbörjade. Löpande arbete med åtgärderna i handlingsplanen för minskad spridning av mikroplast pågår också.

Samordning och utveckling av arbete med plast inom olika områden har skett löpande i syfte att minska plastens skadliga miljö- och hälsopåverkan. Samordningen av plastarbetet har främst skett genom Plastforum, där kunskaps- och erfarenhetsutbyte sker genom en gemensam samarbetsyta och regelbundna och välbesökta webinarier.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

● Uppfylls helt

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en stödjande och utredande roll gällande biologisk mångfald i staden. Detta innefattar bl.a. implementering av handlingsplanen för biologisk mångfald, framtagande av stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald (SÅF), samt

miljöövervakning. Arbetet kopplar bland annat till mål 11 (*Hållbara städer och samhällen*) 14 (*Hav och marina resurser*) och 15 (*Ekosystem och biologisk mångfald*) i Agenda 2030.

Nämnden bedriver också tillsyn i skyddade områden och ger rådgivning om skötsel och åtgärder i naturområden, vilket syftar till att bibehålla och stärka den biologiska mångfalden och en fungerande grön infrastruktur.

För att den biologiska mångfalden på sikt ska öka krävs insatser från samtliga förvaltningar, kommunala bolag samt övriga aktörer inom staden. Miljöförvaltningen har en fortsatt viktig roll att verka för ökat kunskapsstöd och samordning.

Inriktningen för arbetet med biologisk mångfald anges i stadens handlingsplan för biologisk mångfald. En viktig del i arbetet är att följa utvecklingen avseende biologisk mångfald över tid. Förvaltningen arbetar med fortlöpande miljöövervakning och bistår genom samverkan med ekologisk kompetens i stadens övergripande processer. Arbetet innefattar också särskilda utbildningstillfällen för bland annat reservatsförvaltare för att främja naturvårdsskötsel. Förvaltningen bidrar också tillsammans med andra förvaltningar för tillkomsten av nya naturreservat och biotopskyddsområden, en viktig satsning för att säkerställa långsiktigt skydd av värdefulla miljöer med goda förutsättningar att hålla en hög biologisk mångfald. Förvaltningens tillsyn av skyddade områden samt strandskyddsområden skapar också goda förutsättningar för att förvalta och utveckla den biologiska mångfalden.

Genom olika projekt kan staden vara innovationsplats för olika arbetssätt för ökad biologisk mångfald. Bland annat fortsätter arbetet med att skapa förutsättningar för växtbeklädda väggar. EU-medel har beviljats för ett projekt (Shared Green Deal) där olika metoder för kommunikation och samverkan kring arbetet med biologisk mångfald ska testas i stadsdelsområdet Rinkeby-Kista.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för stadens utomhusbelysning som ska innefatta energieffektivisering, smart belysning vid rätt platser, biologisk mångfald, ljusföroreningar och trygghetsaspekten	2023-01-01	2023-12-31	
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, Familjebostäder AB och Stockholmshem AB skapa nya växtbeklädda väggar	2023-01-01	2023-12-31	
  Stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta ett naturreservat i Kyrkhamn/Riddersvik	2023-01-01	2023-12-31	
  Stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda förutsättningarna med syfte att inrätta naturreservat i Fagersjöskogen. I samband med det ska staden ta ett samlat grepp på visionsarbetet Rågsveds Allé och starta ett visionsarbete om stadsutvecklingen i Fagersjö. Arbetet ska syfta till att undersöka förutsättningarna för att nya pendeltågsstationer i Fagersjö och Rågsved samt bygga nya bostäder	2023-01-01	2023-12-31	
  Stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
och Farsta stadsdelsnämnd utreda förutsättningarna, med syfte att inrätta naturreservat, i Ålstensskogen/Storskogen och Majroskogen			

Nämndmål: 2.2.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att stärka Stockholms biologiska mångfald

● Uppfylls helt

Förvaltningen har en aktiv roll i arbetet med att stärka Stockholms biologiska mångfald. Utgångspunkten för arbetet är handlingsplanen för biologisk mångfald. De stadsdelsvisa åtgärdsförslagen som konkretiserar handlingsplanen är beslutade och kommunikation har påbörjats med genomförandeorganisationerna om hur förslagen kan användas.

Den övergripande miljöövervakningen är en viktig del i arbete för att få en bild av tillståndet för den biologiska mångfalden i staden. Fokus i miljöövervakningen kommer under året att vara på pollinatörer, fåglar och groddjur. Resultatet kommer att utgöra ett viktigt underlag för det fortsatta arbetet med att vidta åtgärder.

Förvaltningen leder arbetet med att skapa förutsättningar för nya växtbeklädda väggar. Arbetet sker i nära samverkan med trafikkontoret, stadsdelsförvaltningarna, AB Svenska Bostäder, Familjebostäder AB och Stockholmskem AB. Även fastighetskontoret har involverats i arbetet. Arbetet har inletts och utgår från föregående års kartläggning av platser där växtbeklädda väggar skulle kunna anläggas. Miljöförvaltningen leder också framtagande av en strategi för stadens utomhusbelysning. Arbetet är påbörjat och sker i samverkan med trafikkontoret och stadsdelsnämnderna.

Förvaltningen bidrar med viktig ekologisk kompetens i stadens processer både i planeringen och i bildandet av nya biotopskyddsområden och naturreservat.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

● Uppfylls helt

Förvaltningen arbetar intensivt med framtagandet av nytt miljöprogram där till exempel konsumtion, energieffektivitet, transporteffektivitet, elektrifiering och biodrivmedel tillsammans ska minska miljö- och klimatpåverkan och göra det möjligt att nå målen. Förberedelser inför ny klimathandlingsplan har skett för att under maj månad påbörja arbetet med en ny plan där åtgärder inom områdena ovan kommer att preciseras ytterligare. Åtgärder och information som leder till minskad vägtrafik är särskilt viktiga att belysa.

Förvaltningen ger stöd till förvaltningar och bolag med miljöfordons- och drivmedelskompetens vid upphandling och uppföljning av transporttjänster samt vid installationer av laddinfrastruktur. Samarbete sker även med andra kommuner för att harmonisera kraven i

länet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Växthusgasutsläpp i transportsektorn per invånare (ton CO2e per invånare)				0,91 Ton CO2 / inv		0,86 Ton CO2 / inv	0,86 ton CO2e/inv	2023

Analys

Det råder osäkerhet om målnivån klaras p.g.a. utvecklingen för andelen förnybara drivmedel i transportsektorn.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Exploateringsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Hamn AB ta fram en stadsövergripande masshanteringsstrategi	2023-01-01	2023-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden se över och tydliggöra stödfunktioner och kompetensresursers placering i syfte att möjliggöra en snabb elektrifieringstakt	2023-01-01	2023-06-30	

Nämndmål: 2.3.1 Användningen av miljöfordon, förnybara drivmedel och effektiva mobilitetslösningar ska öka

Uppfylls helt

Stadens fordonssflotta består till 99 procent av miljöfordon, där andelen elbilar och biogasbilar är högst. Elbilar är det som främst köps in vartefter fordonssflottan förnyas.

Av totala antalet nyregistrerade personbilar i Stockholms län var 32 procent elbilar och 29 procent laddhybrider. Under 2022 ökade andelen elbilar medan andelen laddhybrider minskade. Stockholms stad har dock större andel elbilar och laddhybrider i trafik jämfört med övriga länet och övriga delar av landet.

Det har tillkommit flera fasta bilpoolsstationer i jämförelse med tidigare år. Detta innebär att fler invånare i Stockholms stad bor nära en bilpool.

Olika händelser i omvärlden har påverkat prisbilden för biogas negativt under senaste året. EU-kommissionen har dock skrivit in en möjlighet att tillämpa en generell skattebefrielse för biogas och flytande biodrivmedel, definitivt besked väntas komma innan sommaren. I dagsläget är reduktionsplikten pausad för år 2023 och det är ännu oklart om reduktionsplikten kommer sänkas i framtiden. Det kan därmed bli svårt att nå årsmålet på 30 procent avseende andelen sålda förnybara drivmedel i länet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel sålda förnybara drivmedel i länet per år.				28 %		30 %		2023
Analys								
Målet bedöms enbart nås delvis då volymerna av bensin och diesel ökat samtidigt som mindre mängd HVO levereras till Stockholm (nu är leveranserna mer jämnt fördelade över hela landet jämfört med tidigare då Stockholm mottog en högre andel). Samtidigt tar reduktionsplikten hänsyn till hur mycket koldioxid drivmedlet faktiskt reducerar. Den HVO/RME med störst klimatnytta har använts till låginblandning vilket gör att mer klimatnytta kan erhållas med lägre volymer. Det råder oklarheter om reduktionspliktens nivåer efter år 2023. Om beslut fattas att nivåerna ska sänkas blir det svårt att nå målet.								

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

Uppfylls helt

Flera av de indikatorer som är kopplade till målet om ren luft, rent vatten och giffria miljöer visar att det finns utmaningar med att nå målet. Det behövs en fortsatt hög åtgärdstakt i staden för att nå framgång.

Förvaltningen bidrar till målet genom att säkerställa en långsiktig hållbarhet och hälsosam miljö, en robust grönstruktur, förbättrad vattenkvalitet, minskad klimatpåverkan, klimatanpassning och god ljudmiljö. Förvaltningen arbetar, genom den förvaltningsövergripande modellen Ledstängen, för att miljöfrågorna ska beaktas i ett tidigt skede av planeringen och att staden kan skapa en attraktiv, miljö- och klimatsmart stad. Förvaltningen verkar för att miljöfrågorna beaktas i övergripande stadsplanering genom att bidra med kompetens i planprocesser och ta fram underlag i form av handlingsplaner, åtgärdsprogram, kunskapsunderlag och geodata.

Förvaltningen deltar också i utvecklingsarbete inom stadens planering och tar fram underlagsmaterial, som t.ex. biotopdatabasen, handlingsplaner och åtgärdsprogram som exempelvis lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster och åtgärdsförslag för biologisk mångfald. Förvaltningen medverkar också vid implementeringen av t.ex. handlingsplan för klimatanpassning med fokus på skyfall och värmeböljor. Särskilda arbetsinsatser görs för att förbättra kunskapsläget gällande åtgärder avseende värmeböljor, med fokus på barn och äldre som är de som riskerar att drabbas mest, inte minst inom socioekonomiskt utsatta områden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel badvattenprover med godkänd badkvalitet				86 %		Minst 94 %	94 %	2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Förvaltningen bedömer att det finns risk för fortsatt otjänliga badvattenprov till följd av kraftiga skyfall som spolar ner föroreningar, bl.a. från sjöfågel, i vattnet och även orsakar bräddningar till Mälaren innan den nya avloppsledningen till Henriksdal kan tas i bruk.								
		Andel kemiska produkter i stadens verksamheter som innehåller utfasningsämnen		1,1 %		15 %	15 % minskning relativt 2020	2023
Analys								
Nuvarande indikator (d.v.s. antal unika produkter som innehåller utfasningsämnen) ger bara utslag när en produkt tagits bort från samtliga verksamheter. Detta innebär att den faktiska minskningen i användning inte alltid syns. Målet är dessutom inte helt fast, då ändringar kan ske av ämnens klassificeringar (som i sin tur avgör om de är utfasningsämnen). Kemikalielagstiftningen skärps också kontinuerligt vilket gör att fler och fler ämnen blir utfasningsämnen. Dessa faktorer kan exempelvis resultera i att antalet produkter med utfasningsämnen i en verksamhet kan öka trots att produkterna i sig är desamma som tidigare.								
		Andel vattenförekomster som följer miljö kvalitetsnormerna för ekologisk status		14 %		45 %	45 %	2023
Analys								
Orsaken till svårigheterna att nå miljö kvalitetsnormerna är dels att det fysiska åtgärdsarbetet inte har påbörjats i tillräcklig utsträckning för att minska påverkan på stadens vattenförekomster samt effekten av genomförda åtgärder ofta tar tid innan de får genomslag i vattenkvalitet. Vattnets naturliga responstid och därmed återhämtning är ofta en trög process och effekten av åtgärder tar tid innan det kan mätas i form av förbättrad vattenkvalitet.								
		Andel vattenförekomster som följer miljö kvalitetsnormerna för kemisk status		10 %		45 %	45 %	2023
Analys								
Den grundläggande svårigheten att nå miljö kvalitetsnormerna för kemisk status är att åtgärdsstakten behöver öka samt att återhämtningstiden efter genomförda åtgärder ofta är lång.								
		Antal dygn över normvärdet för miljö kvalitetsmålet för kvävedioxid i luft		2 dygn		Max 175 dygn	Max 7 dygn	2023
		Antal dygn över normvärdet för miljö kvalitetsmålet för PM10 i luft		30 dygn		Max 35 dygn	Max 35 dygn	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse		
		Idrottsnämnden ska tillsammans med fastighetsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden göra en översyn av de olika granulat och konstgräs som finns tillgängliga och sammanställa vad de olika typerna har för idrottsmässiga och miljö- och klimatmässiga konsekvenser	2023-01-01	2023-06-30	
		Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Stockholm Vatten och Avfall	2023-01-01	2023-06-30	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
AB samt övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser utreda en styrnings- och finansieringsmodell för att öka takten i framtagandet och genomförandet av stadens lokala åtgärdsprogram för vatten			
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samråd med utbildningsnämnden och SISAB ta fram en vägledning för att förbättra förskolors och skolors inomhusmiljöer som syftar till att säkerställa en likställighet för alla barn i hela staden, oavsett verksamheternas driftform	2023-01-01	2023-12-31	
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utreda förutsättningar för att införa ett stopp för inköp av produkter som innehåller PFAS, ftalater och bisfenoler, samt fasa ut produkter och material som idag finns i staden	2023-01-01	2023-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda vilka åtgärder som behöver vidtas för att nå Världshälsoorganisationens (WHO) nya gränsvärden för luftkvalitet	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 2.4.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i en stadsplanering som värnar miljön och människors hälsa samt säkerställer den växande stadens behov

 Uppfylls helt

Förvaltningen har en fortsatt aktiv roll i stadsplaneringen, i tidiga skeden samt under detaljplaneringen, genom att bistå med expertkunskap inom miljö och hälsa samt hjälpa till med avvägningar för en hållbar stadsutveckling. Nämndens deltagande i detaljplaneringen framgår av processverktyget Ledstången. Förvaltningen tar bl.a. fram underlag till stadsbyggnadsnämndens beslut om betydande miljöpåverkan vilket även innehåller en utförlig beskrivning av för planen viktiga miljö- och hälsofrågor att utreda och beakta. I planprocessen bidrar förvaltningen med expertkunskap om bl.a. buller, vibrationsstörningar, luftkvalitet, vattenkvalitet och dagvattenhantering, markföroreningar, naturvärden och klimatanpassning.

Vidare bidrar förvaltningen med kompetens för att stärka en sammanhängande blågrön infrastruktur i staden, och förvaltningen verkar för mångfunktionella grönytor som ger fler ekosystemtjänster på samma yta, och kan bidra till effektiva lösningar för klimatanpassning som exempelvis dagvatten- och skyfallshantering samt till temperaturreglering vid värmeböljor. Vinnovaprojektet ”Multifunktionell urban klimatanpassning i samverkan” avser vidare att skapa förutsättningar för genomförande av effektiv och hållbar klimatanpassning av den byggda stadsmiljön. Fokus ligger på att öka stadens motståndskraft mot effekter i samband med översvämning och värmeböljor.

Förvaltningen bistår med kunskapsunderlag och expertkunskap kopplat till ekologi, klimatanpassning och ekosystemtjänster. De stadsdelsvisa åtgärdsförlagen för biologisk mångfald (SÅF) är nu klara för hela staden, och lansering av dessa har påbörjats. Förvaltningen deltar fortsatt i diskussioner kring kompensationsåtgärder både för specifika projekt samt som princip.

Rapporten *Växtbeklädda väggar i Stockholms stad* har presenterats för miljö- och hälsoskyddsnämnden. Rapporten utgör ett kunskapsunderlag för fortsatt arbete med årets budgetuppdrag att i samarbete med andra förvaltningar skapa nya växtbeklädda väggar.

De lokala åtgärdsprogrammen för vatten vägleder utformningen av den bebyggda miljön i syfte att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Nämndmål: 2.4.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att Stockholms luftkvalitet förbättras och bullerstörningarna minskar

 Uppfylls helt

Luftkvaliteten i Stockholm har blivit mycket bättre i och med att utsläppen av luftföroreningar har minskat kraftigt. Strängare utsläppskrav på fordon och industrier, utbyggnad av fjärrvärme, renare bränslen, miljözoner, trängselskatt, dubbdäcksförbud m.m. har bidragit till förbättringen av luftkvaliteten i staden. Alla miljö kvalitetsnormer enligt luftkvalitetsförordningen (2010:477) klarades år 2022 och förväntas även klaras år 2023. Det finns även förutsättningar att klara miljö kvalitetsmålen för kvävedioxid (NO₂), partiklar (PM_{2.5} och PM₁₀) år 2023 men det kan inte säkerställas förrän 2024.

EU-kommissionen har arbetat fram ett förslag till nytt luftkvalitetsdirektiv. Förslaget innebär bland annat skärpta luftkvalitetsnormer till år 2030 som ligger närmare WHO:s riktvärden och ger ett ökat skydd för människors hälsa samt förtydligande regler och krav för åtgärdsprogram för att åtgärda överskridanden av luftkvalitetsnormerna. För Sveriges del ser det ut som att det nya luftkvalitetsdirektivet kommer införlivas i svensk lagstiftning tidigast år 2026. Nya och skarpare normvärden för NO₂ och PM₁₀ innebär att arbetet med åtgärder i Stockholm behöver fortsätta. Ett nytt åtgärdsprogram för NO₂ och PM₁₀ är för närvarande under framtagande av Länsstyrelsen i Stockholm och väntas komma på remiss under hösten.

Förvaltningen fokuserar i sin tillsyn gällande luftkvalitet och bullerstörningar på de aspekter som har störst miljö- och hälsopåverkan. Förvaltningen deltar aktivt i projekt och nätverk som syftar till förbättrad luft- och ljudmiljö, bland annat i revidering av åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar och arbetet med ny miljözon i staden. Förvaltningen arbetar tillsammans med trafikkontoret vidare med prioriterade åtgärder inom åtgärdsprogram mot buller 2019-2023. Förvaltningen har också uppdaterat stadens bullerkarta enligt förordning (2004:675) om omgivningsbuller.

Nämndmål: 2.4.3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att miljö kvalitetsnormerna för vatten följs

 Uppfylls helt

Förvaltningen bistår med expertkunskap för att tillse att miljö kvalitetsnormerna för vatten följs. I de lokala åtgärdsprogrammen för vatten har åtgärdsbehovet i den befintliga miljön pekats ut och förvaltningen stöttar aktivt berörda organisationer i genomförandet. I tillsynen

har arbete påbörjats för att utreda hur miljö kvalitetsnormer för vatten kan följas upp och inkluderas i tillsynen.

Förvaltningen bedriver löpande miljöövervakning i vatten i syfte att ge underlag för tillsyn, fysisk planering samt planering och uppföljning av åtgärder. Miljöövervakningsdata tillgängliggörs digitalt och kan nås av såväl interna som externa aktörer genom miljödata och miljöbarometern och används som underlag i arbetet med lokala åtgärdsprogram för vatten. Miljöförvaltningen har även påbörjat ett arbete med att vidareutveckla arbetet med kommunikation i syfte att sprida kunskap om åtgärdsarbete i vatten och därmed öka möjligheterna för att nå miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Nämndmål: 2.4.4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att minska spridningen av farliga kemikalier

● Uppfylls helt

Miljöförvaltningen fortsätter att stödja stadens verksamheter med kunskap och vägledning för att undvika farliga ämnen i material som köps in eller finns i verksamheterna. Vägledningen ges alltmer integrerat med andra miljöfrågor för att vara mer anpassad till målgrupperna. Under året har en vägledning för hållbara kontor lanserats i form av en e-utbildning, och utbildningen har fått god spridning. En vägledning för hållbara vård- och omsorgsboenden har tagits fram i nära samarbete med äldreförvaltningen, Micasa och Norrmalms stadsdelsförvaltning, samt inte minst personalen vid Väderkvarnens äldreboende.

Arbetet med att ge stöd i kemikaliefrågor i inköp sker likaså alltmer integrerat med andra miljöfrågor, bland annat genom kontakter med andra stödfunktioner och genom EU-projekten NonHazCity 3 och ChemClimCircle.

Ett samarbete har etablerats med Institutet för miljömedicin och Naturvårdsverket för ett gemensamt projekt med inriktning på barns kemikalieexponering i förskolemiljö.

Analyser med avseende på innehåll av farliga ämnen av ett urval idrottsartiklar ur det upphandlade sortimentet har sammanställts och kommunicerats. Många varor innehöll inga av de aktuella ämnena men analyserna visade att en handfull av de utvalda varorna i sortimentet inte uppfyllde krav i lagstiftning och avtalet. Leverantören svarade omedelbart med att stoppa försäljningen av dessa. Under året analyseras även befintligt material från idrottshallar.

Nämndmål: 2.4.5 Miljö- och hälsopåverkan från Stockholms miljöfarliga verksamheter minskar

● Uppfylls helt

Tillsynen av miljöfarliga verksamheter genomförs enligt plan. I den löpande tillsynen ingår att granska egenkontrollen, hanteringen av kemikalier och avfall, uppföljning av miljörapporter och villkorskontroll. Även kontroll av eventuella tidigare kända brister liksom nya brister ingår samt att motivera till förbättrad egenkontroll och att utveckla miljöarbetet utöver

lagstadgade krav.

Nämndmål: 2.4.6 Avfallet i Stockholm hanteras så att det inte medför negativa konsekvenser för miljö och hälsa

● Uppfylls helt

Miljöförvaltningen har under året fortsatt arbetet med att utveckla avfallstillsynen i syfte att motverka illegal hantering av avfall. Under året har förvaltningen bland annat fortsatt med den planerade tillsynen av avfallstransportörer. Förvaltningen har även inlett den riktade tillsynen av avfallstransportörer, där tillsyn sker ute i fält vid avfallsanläggningar. Vid tillsynen kontrolleras exempelvis om transportören innehar tillstånd för transport av avfall, efterlevnaden av de villkor som är förenade med tillståndet samt, vid transport av farligt avfall, att verksamheten upprättat transportdokument. Hittills har en tillsynsinsats genomförts på detta sätt där sju transportörer kontrollerades. Av dessa sju noterades anmärkningar på fem.

Förvaltningen har hittills genomfört en myndighetsgemensam tillsynsinsats med fokus på illegal avfallshantering under 2023. Tillsynen, där Polisen är sammankallande, har genomförts tillsammans med flera myndigheter i syfte att kontrollera avfallshantering i områden där man misstänker att hanteringen kan misskötas. Fokus har främst legat på verksamheter som hanterar farligt avfall. Efter insatsen har uppföljning av noterade brister genomförts och i vissa fall har nämnden fattat beslut om miljösanktionsavgift.

Utöver det har förvaltningen även följt upp klagomål på bristande avfallshantering eller annan misskötsamhet inom avfallsområdet. Klagomålen kan exempelvis handla om otillåtna avfallstransporter samt felaktig eller bristande hantering av farligt avfall.

Förvaltningen har även identifierat de centrum som lämpar sig för tillsynen av centrumanläggningar. Urvalet av centrum har gjorts genom en riskvärdering utifrån tidigare erfarenhet av anläggningarna och klagomålshistorik. Förvaltningen har för avsikt att utföra tillsyn på sex centrumanläggningar under 2023. Sammanlagt kommer cirka 70 verksamheter (restauranger, matbutiker, caféer eller kiosker) att inspekteras i de sex olika centrumen.

Hittills har verksamheterna vid ett centrum inspekterats och de resterande fem centren kommer inspekteras senare under året. Vid inspektionen granskas verksamhetsutövarnas rutiner för hantering och sortering av avfall. De brister som noteras följs upp gentemot respektive verksamhetsutövare. I samband med granskningen av de enskilda verksamheterna noterar förvaltningen även om det förekommer brister i centrumägarens övergripande rutiner för exempelvis avfallshantering, skadedjursbekämpning eller städning. Om förvaltningen noterar brister i de allmänna utrymmena som fastighetsägaren bedöms ansvara för kommer uppföljning av bristerna ske i ett separat ärende riktat mot centrumägaren.

Inströmningen av kompostanmälningar och dispensansökningar avseende utsortering av matavfall är fortsatt mycket hög efter införandet av regler om att biologiskt avfall ska separeras från övrigt kommunalt avfall. Detta har medfört behov av vissa omprioriteringar. Viss planerad tillsyn har dock kunnat påbörjas på miljöfarliga verksamheter och andra verksamheter, medan annan planerad tillsyn inom avfallsområdet har prioriterats ned. Syftet

med den planerade tillsynen är framför allt att mängden avfall ska minimeras och andelen avfall som omhändertas genom återanvändning och återvinning ska öka.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

● Uppfylls helt

Nämndens verksamhet bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt där arbetssätten kontinuerligt utvecklas och förbättras. Behov av eventuella omprioriteringar analyseras löpande och förvaltningen följer noggrant hur verksamheten fortlöper. Det kan komma att finnas behov av att justera den planerade ambitionsnivån inom vissa områden, mot bakgrund av ökade kostnader förknippade med årets löneöversyn.

Ett proaktivt utvecklingsarbete bedrivs där processer som kan vara lämpliga för digitalisering identifieras löpande. Förvaltningen både deltar i och driver utvecklings- och innovationsprojekt för att skapa och sprida nya lösningar som ger god miljönytta. Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn och kontroll är rättssäker och opartisk och genom likabehandlingsprincipen skapas förutsägbarhet för stadens företagare. Förvaltningen samverkar också med akademien för att enklare kunna ta del av nya forskningsrön samt som ett led i den framtida kompetensförsörjningen. Som en del av stadens egen ekonomi kan nämnden uppvisa en god budgethållning och noggrann kontroll av kostnader samt en fortsatt hög självfinansieringsgrad.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

● Uppfylls helt

Miljö- och hälsoskyddsnämnden driver ett effektiviseringsarbete i linje med stadens kvalitetsprogram i form av digitalisering, ständiga förbättringar och där det är möjligt och önskvärt nyttjande av innovativa lösningar. Administrativa rutiner förenklas och nya lösningar övervägs för att minska kostnader samtidigt som lika mycket eller mer arbete utförs inom nämndens uppdrag. Köp av tjänster övervägs när det är effektivt. Förvaltningen är uppmärksam på när insatser kan finansieras genom externa medel, vilket möjliggjort både ytterligare utvecklingsinsatser samt bidragit till högre kvalitet för medborgare och företag i staden. Nämnden följer sin ekonomi noggrant och vidtar nödvändiga åtgärder vid behov. I tertialrapport 1 för 2023 prognostiserar miljöförvaltningen ett resultat i linje med beslutad budgetram. Med anledning av ökade kostnader kopplat till årets lönerörelse är det i år sannolikt att den planerade ambitionsnivån inom vissa områden kan komma att behöva justeras.

Självfinansieringsgraden för tillsynsverksamheten prognostiseras ligga på drygt 65 procent för förvaltningen som helhet. Detta indikerar en marginell sänkning mot vad som

prognostiserades i samband med VP och beror främst på att kostnaderna ökat i förhållande till tillsynsintäkterna som i sin tur har minskat pga. högre personalomsättning. Vakanta tjänster har förvisso minskat personalkostnaderna och kompenserar på så vis intäktsbortfallet till viss del. Kompensationen går dock inte på ett ut eftersom löneökningarna beräknas bli högre än tidigare uppskattat. I tabellen nedan redogörs för prognostiserad självfinansieringsgrad per avdelning och tillsynsområde.

	VP 2023	T1 2023
Miljöbalkstillsyn (MB)		
<i>Självfin.grad Miljö- och hälsoskydd</i>	63%	61%
<i>Självfin.grad Stadsmiljö</i>	69%	64%
Självfin.grad MB	64%	62%
Livsmedelskontroll		
<i>Självfin.grad Livsmedelskontroll</i>	72%	70%
MHN tillsyn	67%	65%

Även om självfinansieringsgraden bedöms sjunka något jämfört med prognos vid VP ligger förvaltningen kvar på en förhållandevis hög nivå jämfört med andra kommuner i regionen.

Den 1 april 2021 trädde en ny förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter i kraft. Genom förordningen förändrades regelverket för finansieringen av livsmedelskontrollen. Systemet med förskottsdebiterade årliga avgifter ersatts med ett system med obligatorisk efterhandsdebitering. Övergången till det nya systemet med efterhandsdebitering påbörjades redan under 2021 och har fungerat bra. Under år 2023 prognostiserar avdelning för livsmedelskontroll något högre tillsynsintäkter vilket indikerar att verksamheten nu anpassats fullt till omställningen med efterhandsdebitering, som är mer administrativt betungande jämfört med tidigare modell.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			93,5 %		100 %	100 %	Tertial 1 2023
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %			93,5 %		100 %	100 %	Tertial 1 2023
  Nämndens prognossäkerhet T2				-4 %		+/-1 %	+/- 1 %	2023

Nämndmål: 3.1.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet är kostnadseffektiv

● Uppfylls helt

För tillsynensavgifter gäller den grundläggande principen att tid för vilken verksamhetsutövarna har betalat, ska återgäldas med tillsynstid. Detta är ett fundament för en legitim kommunal tillsyn. Varje tillsynsobjekt besöks dock inte årligen utan för många objekt med fast årlig avgift sker tillsynen med något eller några års mellanrum. Nämnden följer upp detta på objektsnivå och per tillsynsområde. Detta är också en utgångspunkt i den årliga taxeöversynen.

Tillsynsverksamhet löper huvudsakligen på enligt plan. Personalomsättning, vakanta tjänster samt sjukskrivningar påverkar dock tillsynsverksamheten i viss grad i form av både lägre intäkter samt lägre personalkostnader.

För närvarande bedömer förvaltningen att tillsynsintäkter minskar med 0,8 mnkr inom miljöbalkstillsynen. Minskningen beror främst på personalomsättning.

Förvaltningen har inarbetade rutiner för kontroll av arbetet inom tillsynen och följer noggrant kostnadsnivån samt att fakturerade timmar till verksamhetsutövare med fast årlig avgift också är levererade. Utfallet följs dock upp först i verksamhetsberättelsen eftersom det först då finns kompletta uppgifter om debitering och registrering av arbetade timmar.

Taxeöversyn för taxa 2024 görs under våren och förslag till ny taxa kommer att behandlas i nämnden i juni. Inom ramen för detta arbete har förvaltningen utgått från tillsynsbegreppet i miljöbalken och förändrade lagbestämmelser.

Nämndmål: 3.1.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska bidra till att Stockholms stads upphandlingar är hållbara

● Uppfylls helt

Miljöförvaltningen ansvarar för inköpskategorin fordon och hjälper förvaltningar och bolag med råd och stöd vid inköp av personbilar, lätta och tunga lastbilar, bussar och cyklar. Staden köper bara in miljöbilar och majoriteten av fordonsanskaffningen är elbilar och biogasbilar. Förvaltningen deltar även i inköpskategorierna för livsmedel, el och vitvaror/storkök. En digital utbildning har tagits fram för minskat effektuttag och energieffektivisering i storkök riktad till storkökspersonal.

Förvaltningen bistår med sin expertkunskap så att relevanta krav på cirkularitet, miljö och klimat ställs vid upphandlingar. Det gäller till exempel energi- och klimatkrav vid ny- och ombyggnationer, förvaltning av grönområden, upphandling av solenergianläggningar, varor, livsmedel, kemikalier, städtjänster samt fordon och transporter.

Under året har stöd i kemikaliefrågor getts inom utvärdering av anbud på områdena papper och plast, hem och hygien samt städ och städkemikalier. Inom området yrkeskläder och skor har en uppföljning planerats och för sjukvårdsmaterial har stöd getts i planering av en ny upphandling. I samarbete med serviceförvaltningen har samarbetsformer för att inkludera

kemikalieaspekter i avtalsförvaltningen diskuterats. Metoder för att knyta ihop och prioritera mellan frågor om kemikalier, klimat och cirkularitet utvecklas inom EU-projektet ChemClimCircle. Arbetet med biologisk mångfald i stadens upphandlingar har i huvudsak fokuserat på att tydliggöra hur staden kan använda upphandling som verktyg för att minska stadens påverkan på den biologiska mångfalden utanför stadens gränser kopplat till revideringen av miljöprogrammet.

Nämndmål: 3.1.3 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet är innovativ och använder digitala verktyg

● Uppfylls helt

Förvaltningen har i nuläget drygt 15 uppdrag och projekt aktiva inom digitalisering. De tre fokusområdena är fortsatt AI och automation, digital tillsyn samt geodata/öppna data. Under våren påbörjas de första piloterna för automatisering av administrativa handläggningsmoment. En lösningsarkitektur för förvaltningens geodataplattform håller på att tas fram och förvaltningen deltar även aktivt i samverkan med övriga tekniska nämnder inom området.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

● Uppfylls helt

Förvaltningen arbetar med att i största möjliga mån erbjuda platser för feriearbeten, examensarbeten och praktikplatser och samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen sker för att finna matchningar för Stockholmsjobb. Förvaltningen samverkar också med akademien som ett led i den framtida kompetensförsörjningen.

Förvaltningen arbetar utifrån stadens näringslivspolicy, och en välfungerande tillsyn och kontroll gynnar vidare stadens näringslivsklimat. Det ska vara enkelt, både som medborgare och som företag, att komma i kontakt med miljöförvaltningen. Inom ramen för arbetet med *Rätt väg in* sker en fortsatt utveckling inom digitaliseringsområdet i syfte att underlätta för företagen samt att effektivisera tillsynen. Bl.a. utvecklas e-tjänsten för registrering av livsmedelsanläggning. Förvaltningen implementerar och testar även under våren ett nytt digitalt stöd för att utföra tillsyn.

För att förbättra informationen till företag och utveckla bemötandet vid inspektion fortsätter arbetet med fördjupade analyser av NKI-resultatet (Nöjd Kund Index).

Vidare fortsätter tillsynen med fokus på att bekämpa av matfusk, avfallsfusk och annan brottslighet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal tillhandahållna platser för feriejobb	0 st			20	30 st	30 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 1 2023
Analys Miljöförvaltningen har justerat årsmålet från 25 till 30 platser eftersom förvaltningen ser att det finns möjlighet att sysselsätta ytterligare några feriearbetande ungdomar under 2023.								
Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	2 st			2	2 st	2 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 1 2023
Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	4 st			16 st	8 st	8 st	Tas fram av nämnd	Tertial 1 2023
Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	0 st	0 st	0 st	0 st	0 st	0 st	11 000	Tertial 1 2023
Analys De feriearbetande ungdomar som förvaltningen bereder plats för avlönas genom berörd stadsdelsförvaltning och eftersom indikatorn "Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi" enbart ska rapporteras om förvaltningen själv avlönar ungdomarna är årsmålet för denna indikator satt till noll.								
Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet	82			78		80	72	2023
Analys Indikatorn avser företagens svar på frågan <i>Hur nöjd var du med hanteringen av ditt ärende i sin helhet?</i> Sammantaget för livsmedels- och miljöbalkstillsyn. Nämnden får fortsatt höga resultat, även om de minskat något. Den utdragna pandemin kan vara en förklaringsfaktor till utfallet. Resultatet avser 2022 och resultat för 2023 väntas under våren 2024.								

Nämndmål: 3.2.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet är effektiv med hög professionalitet och god service

Uppfylls helt

Nämndens båda myndighetsområden har under de senaste åren visat mycket goda resultat i de årliga NKI-mätningarna (Nöjd Kund Index). Resultatet för miljö- och hälsoskydd uppgår under 2022 till 80 (där motsvarande resultat för 2021 var 75) och livsmedelskontroll når ett resultat om 81 (76). Sammantaget resultat för miljö- och hälsoskydd och livsmedelskontroll uppgår till 81.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Behandla anmälningar enligt miljöbalken inom sex veckor	97,5 %			97,2 %	90 %	90 %		Tertial 1 2023
● Företagen uppfattar inspektörerna som professionella	84			79		80		2023
Analys								
Indikatorn avser företagens svar kopplad till upplevd kompetens, och svaret avser frågan "Hur nöjd var du totalt sett?" (avseende både livsmedelskontroll och miljöbalkstillsyn). Resultatet avser 2022 och resultat för 2023 väntas under våren 2024.								
● Handläggning av anmälan om misstänkt matförgiftning påbörjas senast arbetsdagen efter inkommen anmälan	98,7 %			99,29 %	90 %	90 %		Tertial 1 2023
● Handläggning av värmepumpansökn ingar ska påbörjas senast efter 5 arbetsdagar.	100 %			100 %	95 %	95 %		Tertial 1 2023
● Miljörapporter besvaras senast 30 juni.	100 %			91,1 %	95 %	95 %		Tertial 1 2023

Nämndmål: 3.2.2 Miljö- och hälsoskyddsnämndens samverkan med universitet och högskolor är god

● Uppfylls helt

Miljöförvaltningen samverkar med universitet och högskolor dels som ett led i att säkra kompetensförsörjningen på kort och lång sikt och dels i kunskapshöjande syften för att kunna ta del av relevanta forskningsresultat och ha en möjlighet att påverka fokus för verksamhetsnära forskningsområden.

Miljöförvaltningen ser vissa utmaningar avseende att säkra kompetensförsörjningen på lång sikt. Efterfrågan på kompetens inom miljö-, klimat- och hälsoskyddsområdet kommer att öka och antalet studenter som söker sig till passande utbildningar minskar. Detta kan leda till att förvaltningen kommer ha svårt att rekrytera till sina kärnbefattningar framöver.

Förvaltningen arbetar med att stärka samverkan med relevanta utbildningsinstitutioner, och förvaltningen arbetar vidare med olika strategier för att öka attraktiviteten till yrkesområdet samt för att utveckla och förändra arbetssätt för att klara av kompetensförsörjningen.

I kunskapshöjande syfte medverkar förvaltningen bland annat i det kompetenscentrum för dagvatten (Drizzle) som leds av Luleå Tekniska universitet. Inom det strategiska

partnerskapet mellan staden och Stockholms universitet har ett antal områden identifierats avseende gemensamma utvecklingsinsatser kring miljö och klimat. Förvaltningen har även ett nära samarbete med KTH kring urban energianvändning och samverkar med akademien kring projektutlysningar nationellt och inom EU.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

● Uppfylls helt

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver tillsyn i syfte att förebygga risk för människors hälsa till följd av olägenhet i bostäder i hela staden. Tillsynen bedrivs genom riktad tillsyn av flerbostadshus, handläggning av inkomna klagomål på störningar i bostäder samt riktad tillsyn av fastighetsägares egenkontroll. Tillsynen bedrivs i hela staden, men den riktade tillsynen av flerbostadsfastigheter är fokuserad till socioekonomiskt mer utsatta områden.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Kommunstyrelsen ska i samarbete med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd samt i samråd med arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och SISAB starta Fokus Järva för att få till en sammanhängande satsning och en samlad plan för utvecklingen av Järva med utgångspunkt i översiktsplanen och med stort fokus på genomförandekraft	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 3.3.1 Inomhusmiljöer och offentliga miljöer ska inte medföra risk för människors hälsa

● Uppfylls helt

Inströmningen av klagomål har ökat något jämfört med samma period förra året. Nämnden har fram till och med den 31 mars avslutat 223 ärenden. Andelen avgjorda ärenden med miljönytta uppgick till 75 procent. Buller är den mest förekommande störningen följt av fukt, lukt och ventilation.

Riktad bostadstillsyn utförs löpande framför allt i socioekonomiskt svagare områden, däribland Järva. Omfattningen av tillsynen har under året utökats och i nuläget är bedömningen att antalet planerade inspektioner kommer att kunna genomföras. De vanligaste bristerna som konstateras är fukt, mögel och ventilation.

Fastighetsägare i hela staden uppmanas systematiskt att mäta radon och vid behov åtgärda vid för höga halter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel flerbostadsfastigheter i de kommunala bostadsbolagen som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under referensvärdet 200 Bq/m3 luft.				86		90 %		2023
● Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som är kontrollerade avseende radon och har radonvärden under referensvärdet 200 Bq/m3 luft i %.				88		88 %		2023
● Respons på klagomål lämnas och kontakt med utpekad störningskälla tas inom två veckor.	94,6 %			95,8 %	95 %	95 %		Tertial 1 2023

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

● Uppfylls helt

Miljöförvaltningen arbetar för att främja hälsa och säkerhet genom att skapa ett öppet arbetsklimat som bidrar till att alla kan känna delaktighet, engagemang och trivsel på sin arbetsplats. Chefer, medarbetare och skyddsombud ska samverka för att skapa en god arbetsmiljö. Miljöförvaltningens överenskommelse om tillämpning av stadens kollektivavtal om samverkan och styrdokument om arbetsmiljöarbetet på miljöförvaltningen reglerar hur nämnden arbetar med arbetsmiljöfrågorna. Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförs genom att förvaltningen i slutet på varje år stämmer av att samtliga krav i arbetsmiljölagen, förordningar och föreskrifter uppfylls genom bland annat internkontroll av verksamheten. Respektive avdelning tar fram arbetsmiljöplaner som utgår från en inventering av arbetsmiljön och en riskbedömning som ligger till grund för arbetsmiljöplanen. I samband med att avdelningen upprättar en ny arbetsmiljöplan utvärderas tidigare års plan för att se om avsedda åtgärder fått effekt. Resultatet sammanställs och samverkas med arbetstagarorganisationerna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex	84	86	84	84		84	83	2023
  Sjukfrånvaro	3,2 %	2,7 %	3,7 %	3,3 %	3 %	3 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 1 2023
  Sjukfrånvaro dag 1-14	1,1 %	0,8 %	1,2 %	1,2 %	1,5 %	1,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 1 2023

Nämndmål: 3.4.1 Miljöförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare med en hälsosam arbetsmiljö och gott ledarskap

 Uppfylls helt

Miljöförvaltningen erbjuder attraktiva villkor i arbetet t.ex. i form av flexibla arbetstider och moderna arbetsformer som främjar möjligheten att ha balans mellan arbete med privatliv. Flexibla arbetsformer som passar både verksamhet och medarbetare är viktigt också för förvaltningens möjlighet att ses som en attraktiv arbetsgivare.

Sedan hösten 2022 har förvaltningen arbetat enligt ny organisationsstruktur, i syfte att öka synergieffekter mellan verksamhetsområden och skapa ökad miljönytta. Målet är att organisationen i största möjliga mån främjar utveckling och kollegialt lärande och samtidigt bidrar till ett bättre resursutnyttjande och en ökad tydlighet både internt inom organisationen samt externt, mot övriga Stockholms stad och andra intressenter. Nya avdelningar har sammanförts där nya arbetsformer och arbetssätt håller på att tas fram.

Förvaltningen fortsätter också att satsa på kompetensförsörjning i enlighet med den kompetensförsörjningsplan som beslutades för 2023-2025. En aktivitet är bland annat att stärka arbetsgivarvarumärket genom att attrahera presumtiva medarbetare och bibehålla kompetens.

Förvaltningens totala sjukfrånvaro har höjts något även om den fortsatt ligger på en låg nivå. Insatser i form av arbetslivsinriktad rehabilitering görs för att den som drabbats av sjukdom ska återfå sin arbetsförmåga. Förvaltningen fortsätter också det aktiva friskvårdsarbetet genom att exempelvis bekosta medarbetares deltagande vid löplopp.

Förvaltningen uppnår i årets medarbetarenkät ett resultat på 84 vad gäller aktivt medskapandeindex (AMI), vilket motsvarar det höga resultatet från föregående år.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

● Uppfylls helt

Arbetet med beredskapsplanering kommer att ha hög prioritet under både innevarande och kommande år. Förvaltningen har sedan början av året en helt ny planering för sin krisledningsorganisation, och arbete med att tillskapa en krigsorganisation och en krigsledningsplan pågår.

Förvaltningen avropar huvudsakligen från stadens gemensamma avtal, och gör relativt få egna upphandlingar. I de fall där förvaltningen själv upphandlar gäller det främst expertkompetens inom miljöområdet. Vid dessa upphandlingar ställer förvaltningen alltid krav i enlighet med uteslutningsgrunderna i 13 kap LOU även för upphandlingar under tröskelvärdena. Antidiskrimineringsklausuler tillämpas i alla avtal.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel elektroniska inköp						85 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2023
● Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts				100 %		80 %	80 %	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa att det finns resurser och kompetens tillgängliga i den utsträckning som krävs för att möta den kraftigt ökande ambitionshöjningen i arbetet med att utveckla en sammanhållen beredskap för framtida kriser och civilt försvar, både i den egna verksamheten och inom ramen för en stadsövergripande samverkan	2023-01-01	2023-12-31	
● Nämnder och bolagsstyrelser ska under ledning av kommunstyrelsen medverka i upprättandet av stadens krigsorganisation och dess bemanning	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 3.5.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens beredskapsplanering är god

● Uppfylls helt

Förvaltningen har sedan början av året en helt ny planering för sin krisledningsorganisation, som bygger på risk- och sårbarhetsanalys (RSA) och stadens gemensamma metodik. Under året ligger fokus på att öva den nya krisledningsorganisationen samt fortsatt arbete med

kontinuitetsplanering.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Uppfylls helt

Förvaltningens tillsyn av bl.a. miljöfarliga verksamheter, hygienverksamheter och kontroll av livsmedelsanläggningar är en viktig del av det trygghetsskapande arbetet. Under året fortsätter även de mer riktade insatserna mot livsmedelsfusk och avfallsfusk, samt projektinriktad tillsyn mot centrumanläggningar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsdelsnämnderna, trafiknämnden och Stockholms Hamnar AB utreda för- och nackdelar med att avskaffa det generella badförbudet och istället införa badförbud på lämpliga platser	2023-01-01	2023-06-30	

Nämndmål: 3.6.1 Konsumenterna i Stockholm har säkra livsmedel och blir inte vilseledda av felaktig märkning

Uppfylls helt

Miljöförvaltningen utför kontinuerligt kontroll av livsmedelsverksamheter i staden för att upptäcka avvikelser och följa upp dessa med syfte att säkra livsmedel saluhålls och serveras i staden. I början av året prioriteras kontroll av nyregistrerade anläggningar.

Den planerade kontrollen minskas något under året jämfört med plan, detta i syfte att genomföra en succesiv anpassning till den nya riskklassningsmodellen som ska tillämpas från 2024. Verksamheter som enligt den nya modellen ska få mindre kontroll prioriteras ned redan 2023. Händelsestyrd kontroll utförs enligt plan.

Nämndmål: 3.6.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden arbetar brottsförebyggande genom att upptäcka och motverka livsmedelsbedrägerier och fusk

Uppfylls helt

Den planerade proaktiva kontrollen med fokus på livsmedelsfusk utvecklas, inte minst med bevakning på ett antal anläggningar med tidigare erfarenheter av fusk. Under 2023 utökas fokus på inkomna klagomål med anledning av misstänkt försäljning av stöldgods. Detta sker i samarbete med detaljhandeln.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

● Uppfylls helt

Alla kommunala verksamheter har en viktig uppgift i att säkerställa likabehandling och tillgänglighet för kommunens invånare. Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt med kompetensutvecklingsinsatser för att främja ett gott bemötande både internt och externt, samt för att förebygga och förhindra diskriminering och kränkande särbehandling. Klarspråk är en viktig del i förvaltningens verksamhet - för att underlätta för alla, oavsett bakgrund, att på ett enkelt sätt ta del av nämndens beslut och information.

Miljöförvaltningen bedriver också, i enlighet med stadens internationella strategi och miljö- och hälsoskyddsnämndens riktlinjer för EU-policyarbete, ett aktivt påverkansarbete genom ett antal europeiska nätverk för att driva stadens och nämndens intressen.

Miljöförvaltningen har sedan länge arbetat med olika insatser inom jämställdhet- och diskrimineringsområdet; exempelvis genomförs årligen en omfattande lönekartläggning för att säkerställa att osakliga löneskillnader mellan könen inte förekommer och förvaltningen bedriver ett omfattande likabehandlingsarbete utifrån diskrimineringslagstiftningen för att främja lika rättigheter och möjligheter. Bland de aktiva åtgärder som genomförts återfinns bland annat kartläggning av arbetsvillkor, arbete för tillgänglighetsanpassningar och säkerställande av icke-diskriminering i rekryteringsrutinerna.

Inom tillsynen tillämpas ett humanperspektiv där åtskillnad inte görs mellan könen utan lagstiftningen betonar likabehandling. Förvaltningens arbete kan således bidra till jämställd hälsa, där alla stadens medborgare ska ha lika möjligheter till exempelvis en god boendemiljö. För att komma vidare i att integrera jämställdhet i verksamheten har förvaltningen identifierat två tillsynsområden där jämställdhetsanalys kommer att tillämpas under året; förskolor och skolor samt vård- och omsorgsboenden. Områdena utgör ett tillräckligt stort underlag av verksamheter och tillgång till könsuppdelad statistik finns. Miljöförvaltningens strategiska arbete för ökad jämställdhet och lika rättigheter och möjligheter kommer fortsatt främst inriktas på där normer skapas; det ska finnas ett jämställdhets- och ett inkluderande perspektiv i det dagliga arbetet, i alla delar av organisationen. Servicen ska vara god och likvärdig för alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning och ålder. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med kompetensutvecklingsinsatser kring bland annat bemötande, normkritik och jämställdhet. Förvaltningen har kontinuerlig omvärldsbevakning inom ämnet och anordnar också föreläsningar med externa talare i aktuella ämnen.

Rutiner och checklistor för framtagande av barnkonsekvensanalys används inom förvaltningens tillsynsarbete rörande skolor och förskolor, bassängbad och plaskdammar, samt vid behov även inom andra tillsynsområden. För skolor och förskolor har miljön i och runt skolan, utöver hälsomässiga aspekter, betydelse för barnens möjlighet att tillgodogöra sig skolarbetet på ett bra sätt. Barnkonsekvensanalyserna ska vara en del av underlaget vid beslut där barn påverkas. Vid beslut som innebär att barnens bästa inte tillgodoses ska konsekvenserna redovisas i besluten. Checklistorna kan även användas inom andra relevanta

tillsynsombuden om beslut inom området kan påverka barns rättigheter. Förvaltningen belyser även i remissyttranden till stadsbyggnadskontoret förhållanden som har betydelse för barns rätt till att växa upp i en hälsosam miljö.

Stockholms stads kemikalieplan har ett starkt uttalat fokus på att minska framförallt barns exponering för farliga ämnen. Ett omfattande arbete för kemikaliesmarta förskolor utförs av förskolorna med kontinuerlig vägledning från miljöförvaltningen. Anvisningar kommuniceras till såväl kommunala som fristående förskolor och huvudmän bland annat genom en tryckt vägledning och en e-utbildning.

Arbetet med att kontinuerligt tillgänglighetsanpassa kommunikation, översätta vid behov och i övrigt uttrycka sig enligt principer för Klarspråk fortsätter som planerat.

Nämndmål: 3.7.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet bedrivs så att mänskliga rättigheter respekteras och att ingen utsätts för diskriminering

● Uppfylls helt

Ingen ska uppleva sig diskriminerad i kontakterna med miljöförvaltningen. Servicen ska vara god och likvärdig för alla oavsett ålder, etnicitet, funktionsvariation, trosuppfattning, kön, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med kompetensutvecklingsinsatser kring bland annat bemötande, normkritik och jämställdhet. Förvaltningen följer även en arbetsgång med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter, där aktiva åtgärder för 2023 formulerades vid årets början.

Nämndmål: 3.7.2 Miljö- och hälsoskyddsnämndens kommunikation ska underlätta för stadens verksamheter, näringsliv och invånare att agera i linje med gällande regelverk och agera för att uppnå stadens miljömål

● Uppfylls helt

I samarbete med stadsledningskontoret, trafikkontoret och Stockholm Vatten och Avfall AB har arbetet med att ta fram en kommunikationsplattform kopplat till kommande Miljöprogram startat.

Tidigare framtagna koncept för kommunikation med invånare har modifierats och spridits integrerat genom stadens olika kanaler och genom aktiva kontakter med media. Exempel på sådana insatser är appen ”Luft Sthlm”, ”Rätt däcktryck” och ”Dagvatten”. Inom området ”Kemikalier och unga” har konceptet utvecklats för att tydligare nå konsumenter med information i samband med köptillfälle. Insatserna kommer att ha fokus på att möta ungdomar i Järvaområdet. Bland annat har 20-talet feriearbetande ungdomar från Järvaområdet anställts och samarbete med stadsdelarnas ungdomsgårdar inletts. I kontakten mellan feriearbetarna och andra ungdomar från Järva, med ungdomsgårdarna som bas, erbjuder staden en

omställningsyta för mer hållbar konsumtion och medborgarinvolvering för utveckling av stadens kommunikation.

Inom staden har insatser fortsatt för att underlätta för genomförande av handlingsplaner och vägledningar. Bland annat har arbetet med att involvera mottagare för vägledning kring god inomhusmiljö för skolor och förskolor startat. En e-utbildning för energispar storkök har lanserats och en e-utbildning kring "Naturens nyttor" har påbörjats.

I arbetet med att stimulera näringslivet till arbete och lösningar för minskat klimatavtryck och ökad miljönytta har verksamhet inom Miljö- och klimatpakten löpt på som planerat. Samverkan med regionens Klimatarena har utvecklats och en arbetsgrupp, "cirkulärt byggande", är på väg att starta upp. För näringslivet generellt har ett utvecklingsarbete på stadens webb riktad till företag inletts tillsammans med stadsledningskontoret.

Nämndmål: 3.7.3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska på internationell nivå verka för ett proaktivt miljöarbete som driver åtgärds- och utvecklingsarbete framåt

● Uppfylls helt

Förvaltningen samverkar inom nätverken Eurocities, CNCA, ICLEI, C40 och POLIS. Genom att delta i olika nätverk bevakar förvaltningen utvecklingen inom olika miljöfrågor på EU-nivå. Förvaltningen har ett delat ordförandeskap för Eurocities arbetsgrupp Energy Efficiency and Climate Change och förvaltningen deltar också aktivt inom arbetsgruppen Green Areas och Biodiversity, där förvaltningen har engagerat sig i arbetet med Nature Restoration Law. Förvaltningen bidrar också med underlag till stadens svar till olika samråd som EU-kommissionen genomför. Förvaltningen har beviljats EU-medel från Shared Green Deal vilket skapar förutsättningar för ökad samverkan med andra projektägare inom EU för arbetet med biologisk mångfald.

Förvaltningen deltar i EU-projektet nPets - nanoParticle Emissions from the Transport Sector: Health and policy impacts – och är ansvarig för mätningar av ultrafina partiklar i luftmiljön i Stockholm, att sammanställa partiklarnas toxicitet samt att leda arbetet med exponering- och hälsoriskberäkningar. Ultrafina partiklar kommer sannolikt att regleras i kommande luftkvalitetsdirektiv så förvaltningen bedriver ett proaktivt arbete för att öka kunskapen om utsläppskällor, halter och hälsoeffekter.

Inom projekten NonHazCity 3 och ChemClimCircle arbetar förvaltningen tillsammans med andra städer samt universitet, myndigheter och NGO:er med att utveckla kommuners möjligheter att genom krav och dialog gentemot leverantörer få mer kemikaliesmarta varor, särskilt byggmaterial, och att knyta ihop kemikaliefrågan med klimat och cirkularitetsfrågorna. Arbetet i projekten ger också möjlighet att presentera stadens arbetssätt i olika internationella forum.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Nämndens resurser måste disponeras på effektivast möjliga sätt vilket medför behov av ständiga anpassningar och denna utveckling drivs på av kostnadsutvecklingen. Miljö- och hälsoskyddsnämnden fortsätter att fokusera på kärnverksamheten, det vill säga tillsynen, med hög självfinansieringsgrad inom detta område.

Budgeten från kommunfullmäktige var ursprungligen netto 154,8 mnkr. I avstämningsärendet erhöll nämnden ytterligare 5,2 mnkr för vattenförbättrande åtgärder från central medelsreserv 2. Efter beviljade omslutningsförändringar och budgetjustering uppgick nämndens nettobudget till 160,0 mnkr. Nämnden ansöker i samband med tertialrapport 1 om ytterligare budgetjustering om 1,5 mnkr för lokala åtgärdsprogram för vatten (LÅP) vilket skulle ändra nettobudgeten till 161,5 mnkr om begäran bifalles. Tabellen nedan visar utvecklingen av förvaltningsbudgeten för 2023 om ovan nämnd budgetjustering beviljas;

mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto
KF budget 2023	260,9	-106,1	154,8
Budgetjustering för lokala åtgärdsprogram (VP)	5,2	0,0	5,2
Omslutningsförändringar (VP)	27,8	-27,8	0
Budgetjustering för lokala åtgärdsprogram (T1)	1,5	0	1,5
Budget avstämningsärendet	295,4	-133,9	161,5
Budget T1	295,4	-133,9	161,5

I samband med tertialrapport 1 prognostiseras ett nettoutfall om 161,5 mnkr, dvs. ett resultat i linje med budgettram inklusive sökt budgetjustering. Prognosen för bruttokostnaderna för förvaltningen är 292,3 mnkr medan intäkterna beräknas uppgå till 130,8 mnkr. Med anledning av ökade kostnader kopplat till årets lönerörelse är det i år sannolikt att den planerade ambitionsnivån inom vissa områden kan komma att behöva revideras. Förvaltningen arbetar med att se över och identifiera möjliga och lämpliga besparingsåtgärder avseende framförallt kostnader för konsulttjänster, representation samt externa utbildningar och konferenser. Nämnden bedömer att tillsynsintäkter enligt miljöbalken kommer att minska något som följd av bortfall av objekt, färre ärenden inom vissa tillsynsområden samt personalomsättning. Som beskrivits ovan tillämpar förvaltningen efterhandsdebitering avseende livsmedelsavgifter för ordinarie kontroll. Det nya systemet för livsmedelsavgifter bedöms inte påverka förvaltningens ekonomi under 2023.

Dock prognostiseras förvaltningens självfinansieringsgrad, som omfattar både tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelskontroll, ligga på drygt 65 procent vilket är en fortsatt hög och stabil nivå.

Förvaltningen genomförde under hösten 2022 en större organisationsförändring som fick marginell påverkan på nämndens ekonomiska utfall. Från och med årsskiftet 2023 har den ekonomiska strukturen anpassats till den nya organisationen. Skiftet har gått enligt plan och bedöms inte resultera i några ekonomiska avvikelser.

Nedanstående tabell visar differensen mellan budgetår 2023 och helårsprognosen för 2023 per avdelning. Medräknat är förvaltningens ansökan om budgetjustering på 1,5 mnkr i driftskostnader för lokala åtgärdsprogram för vatten ur central medelsreserv 2. Skulle dessa medel erhållas ökar nämndens nettobudget till 161,5 mnkr då kostnadssidan skulle öka till 295,4 mnkr.

mnkr	VP 2023	Prognos 2023	Diff mot VP 2023
<i>Intäkter</i>			
Luft och klimat	24,4	24,6	0,2
<i>varav miljöbilar</i>	3,4	3,4	0
Livsmedelskontrollen	43,4	41,6	-1,8
Kommunikation	0,0	0,0	0
Miljö- och hälsoskydd	51,7	50,5	-1,2
Stadsmiljö	12,7	12,4	-0,3
Verksamhetsstöd	0,3	0,3	0
Utveckling	0,0	0,0	0
FC, Nämnd, gemensamma kostnader, MSL	1,4	1,4	0
Summa intäkter	133,9	130,8	-3,1
<i>Kostnader</i>			
Luft och klimat	56,0	55,7	-0,3
<i>varav miljöbilar</i>	9,7	9,6	-0,1
Livsmedelskontrollen	48,9	47,5	-1,4
Kommunikation	14,0	16,0	2,0
Miljö- och hälsoskydd	64,8	65,3	0,5
Stadsmiljö	67,6	64,3	-3,3
Verksamhetsstöd	20,5	20,5	0,0
Utveckling	5,1	4,7	-0,4
FC, Nämnd, gemensamma kostnader, MSL	18,5	18,3	-0,2
Summa kostnader	295,4	292,3	-3,1
Netto	161,5	161,5	0,0

I händelse av avslag på ansökan om budgetjustering skulle prognosen behöva justeras med motsvarande belopp på kostnadssidan, d.v.s. 1,5 mnkr.

Differenser mot VP 2023 beror på följande:

- Luft och klimat: Avviker marginellt mot budget och visar ett överskott främst pga. att bidragen för externfinansierade projekt bedöms öka samt att personalkostnaderna uppskattas bli lägre då vakanta tjänster tar längre tid än beräknat att tillsätta.
- Livsmedelskontrollen: En viss minskning av intäkterna bedöms jämfört med budget kopplat till att planerad kontroll behöver revideras pga. viss personalbrist till följd av vakanser samt att omklassning av anläggningar tar längre tid än planerat.
- Kommunikation: Avdelningen uppskattas öka sina kostnader för konsulter och personal jämfört med budget med sammantaget 2 mnkr. De ökade kostnaderna beror främst på ökade lönekostnader samt att kommunikationsinsatser som inte låg i budget bedöms vara nödvändiga.
- Miljö- och hälsoskydd: En viss avvikelse mot intäktsbudgeten bedöms uppstå då avdelningen har flera vakanser som visat sig ta längre tid än planerat att tillsätta vilket leder till omprioriteringar i tillsynsplanen. I och med att vakanserna blivit mer långvariga har personalkostnaderna gått ner men behövs kompenseras med högre konsultkostnader som följd.
- Stadsmiljö: Prognostiserar marginellt lägre intäkter pga. att vakanta tjänster på tillsynspersonal som inte kunnat tillsättas i planerad takt. Det är framförallt på kostnadssidan störst avvikelse mot budget kan ses och då är det framförallt personalkostnaderna som beräknas bli lägre till följd av nämnda vakanser samt att avdelningen behövt omprioritera gällande konsultkostnader i pågående projekt.
- Övriga avdelningar: För förvaltningens övriga avdelningar ses endast en marginell avvikelse jämfört med budget på kostnadssidan vilket härrör från att besparingar planeras gällande utbildning och konferens samt representation för att väga upp årets löneöversyn som inte fullt ut ryms inom budget. Utvecklingsavdelningen reviderar även sitt prognostiserade utfall kopplat till konsultkostnader som bedöms bli omkring 0,5 mnkr lägre än budget.

Investeringar

För år 2023 uppgår nämndens investeringsutgifter till 1,3 mnkr vilket fördelas som kostnad på flera år. Investeringarna avser framförallt utrustning för SLB-analys. Investeringarna beräknas ligga i nivå med VP 2023.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Nämnden har inga verksamhetsprojekt där kostnaderna bedöms överstiga 50 mnkr, som har betydande påverkan på stadens ekonomi eller berör frågor som är av strategisk vikt.

Budgetjusteringar

Miljöförvaltningen ansöker inom ramen för T1 2023 om ytterligare 1,5 mnkr från central medelsreserv 2 avseende lokala åtgärdsprogram för vatten (LÅP). Ambitionen är att fortsätta arbetet med lokala åtgärdsprogram samt uppföljning av åtgärder med fokus på PFAS fördelat enligt följande:

- Underlag för framtagande och uppföljning av arbetet med lokala åtgärdsprogram. Utvecklat arbete med källspårning avseende PFAS för underlag och prioritering av åtgärder (driftskostnad 0,5 mnkr)
- Upprepad analys av PFAS i konsumtionsfisk som underlag för verifiering av stadens särskilda kostrekommendationer för insjöfisk samt underlag till åtgärdsprioritering (driftskostnad 0,5 mnkr)
- Fördjupade studier av bottenfauna, plankton, fisk, i utvalda vattenförekomster (driftskostnad 0,5 mnkr)

Effekten av ett eventuellt avslag:

I arbetet med att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten och vidta åtgärder enligt LÅP behöver källorna till olika förorenade ämnen undersökas, där PFAS är en högaktuell ämnesgrupp. I budget 2023 framgår även att staden ska arbeta med att trygga stockholmarnas tillgång till ett friskt dricksvatten bland annat genom att stoppa tillförseln av skadliga ämnen däribland PFAS. PFAS är frekvent förekommande i miljön och det är därför viktigt att bedriva källspårning för att kunna föreslå åtgärder på rätt plats och följa upp om åtgärderna har effekt. Höga halter PFAS har upptäckts i matfisk och för att skydda stockholmarna från exponering behöver halterna i matfisk följas över tid och nya kostrekommendationer kan behöva utfärdas. Halterna i fisk är dessutom en indikator på förekomst av PFAS i ekosystemet och ett underlag för att följa den samlade belastningen på våra vatten. Arbetet är tidskrävande och kostsamt, vilket gör att utökade medel behövs. Fördjupade studier av bottenfauna, plankton och fisk är en viktig del i arbetet med att följa effekterna av stadens arbete med de lokala åtgärdsprogrammen och för att kunna skapa underlag till framtida förfinade åtgärdsförslag.

Kostnaden kommer inte att uppstå om inte medel beviljas då nämnden inte kommer att kunna prioritera arbetet inom ram.